

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIII
БРОЈ
1093
8. XII 1972.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ



Ripley

Веровати или не!

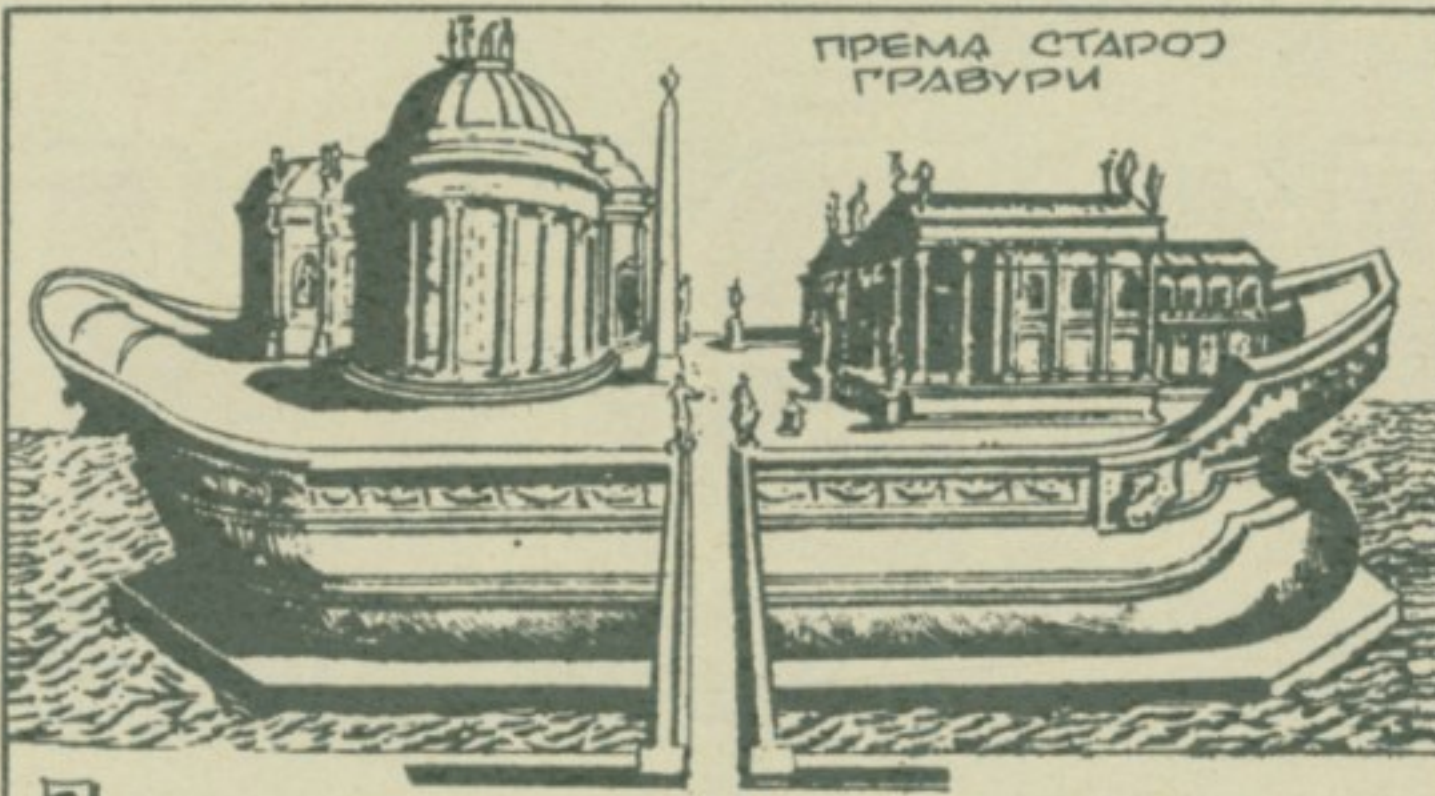


ЛУЦИ РИТЕНХАУМАН

(1869-1911)
ИЗ ЛАДПЦИГА, У НЕМАЧКОЈ,
УДАВАЛА СЕ ЧЕТИРИ ПУТА И
ЊЕНИ МУЖЕВИ ПРЕЗИВАЛИ СУ СЕ
**ЛУЦИ, РИТЕН,
ХАУМ И МАН.**

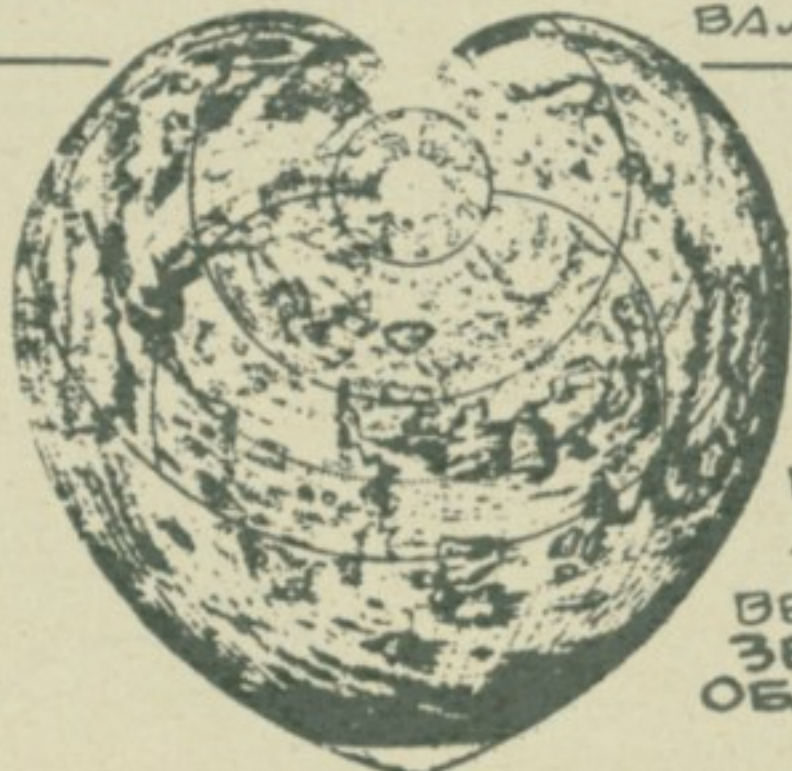
ХЕФИ,

МАКА
ГЛЕН МЕЈА
ИЗ МАСИЛОНА
(САД),
ПОЛА ЈЕ ПОТПУНО ЦРНА
А ПОЛА
СВЕТЛОНАРАНЦАСТА.



ЈЕДНО КАМЕНИТО ОСТРВО

У РЕЦИ ТИБРУ, У РИМУ, БИЛО ЈЕ ИСКЛЕСАНО
ТАКО ДА ПОДСЕКА НА БРОД КОЈИ СЕ
291. ПРЕ НАШЕ ЕРЕ ВРАКА С ХОДОЧАШКА
У ГРИКУ ОДАКЛЕ ЈЕ ДОНОСИО СВЕТУ
ЗМИЈУ ЗА КОЈУ СЕ ВЕРОВАЛО ДА ЋЕ СПАСТИ
ГРАД ОД ЕПИДЕМИЈЕ НЕКЕ СМРТОНОСНЕ БОЛЕ-
СТИ. ЗМИЈА ЈЕ ПОВЕГЛА С БРОДА И ДОПЛИ-
ВАЛА ДО ОСТРВА.



КАРТА СВЕТА

КОЈУ ЈЕ 1530.
ИЗРАДИО
ШПАНСКИ
КАРТОГРАФ
ПЕДРО АПИЈАНО
СВЕДОЧИ О
ТАДАШЊЕМ
ВЕРОВАЊУ ДА
ЗЕМЉА ИМА
ОБЛИК СРЦА.

ПРВИ КОВАНИ НОВАЦ

СТАЛНЕ, ОДРЕЂЕНЕ ТЕЖИНЕ
ИМАО ЈЕ ОБЛИК ВОЛОВСКЕ
ГЛАВЕ И КОВАН ЈЕ НА КРИТУ
ПРЕ 3400 ГОДИНА.
КОРИШЋЕН ЈЕ КАО НОВАЦ И
КАО ТЕГОВИ.



СЛОН ОТЕРАО ПИРАТЕ

ЈЕДРЕЊАК „РОМА“ КОЈИ СЕ ВРАЊАО
СА СУМАТРЕ НАПАЛИ СУ ПИРАТИ
У ОМАНСКОМ ЗАЛИВУ. КАПЕТАН
СЕМЈУЕЛ КЕНЕДИ ПУСТИО ЈЕ НА ЊИХ
ЈЕДНОГ СЛОНА
КОГА ЈЕ ПРЕВОЗИО У ЕВРОПУ.
ИЗГЛЕД НЕПОЗНАТОГ „ЧУДОВИШТА“
КОЈЕ ЈЕ ЗАГЛУШНО ТРУБИЛО
ТОЛИКО ЈЕ УПЛАШИО ПИРАТЕ
ДА СУ СЕ БЕЗГЛАВО
РАЗБЕЖАЛИ!

1093

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● најбржа возила на свету у ко-
јима седи човек свакако су каби-
не летелице „Аполо“. Оне се
крећу брзином од 40.000 киломе-
тара на час, или 11 километара



у секунди. Међутим, свемирске
летелице којима човек управља
са Земље, то јест вештачки са

телити лансирани у правцу Ве-
нере (амерички „Маринер“ и сов-
јетски „Венера“) крећу се брзи-
ном од 125.000 до 130.000 кило-
метара на час или више од 34
километра у секунди.



● једини доказ да је марамица
постојала још пре наше ере је
једна плоча на којој је уклесан
лик персијског краља Кира
(558-528) који у руци држи ма-
рамицу.

● на Суматри се и данас у заба-
ченим пределима задржао међу
домороцима стари начин ношења
поште: на рачвасту грану стави
се писмо а на врх гране закачи
птичје перо чија боја зависи од



хитности пошиљке. Ако писмо
треба да стигне што пре перо је
црне боје, уколико није много
хитно перо је — бело.

● мада су правила модерног
бокса донета тек почетком овог
века, за бокс се зна одавно. Већ
688. године пре наше ере уврш-
тен је у олимпијска такмичења.
Код старих Римљана песницење
или шакање било је једна од
дисциплина у гладијаторским
борбама. Том приликом шаке
гладијатора биле су омотане
кожним кајишевима у које су
били забодени шилци.



● најстарији и до данас сачуван
пијанино конструисан је у Фи-
ренци 1720. године. Пијанино се
данас налази у Краусовом музеју
у Фиренци.



● нормалан пулс код слона изно-
си 22 до 53 откуцаја; просечан
35 откуцаја у минути.

● амерички научници Мален и
Розомов однедавно примењују
нов начин анестезије уз помоћ
специјалног електричног уређаја.
Пре операције они пацијенту ста-
ве електроде иза уха и пуне
струју. Према њиховом казивању
пацијент у тренутку престане да
осећа бол.



WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК



Књига „Ракете за међупланетарна пространства“ била је 1922. године један од европских бестселера. Читаоци су је разграбили баш као што су се две деценије раније ентимали око сваког новог дела Жила Верна. У то време фантастични романи били су у моди, али се овога пута, упркос наслову, није радило ни о каквој фантазији. Био је то озбиљан рад, пун цифара, прорачуна и „предвиђања“. Зато су се и писац Херман Оберт и издавач Рудолф Олденбург, још пре него што се дело појавило у књижарама, помирили с тим да им се уложени новац неће исплатити.

Утолико је било веће њихово изненађење када су из свих европских градова почеле да стижу поруџбине за књигу. Највећу материјалну корист, мада му то није било ни на крај памети, извукао је писац који је, да би дело штампао, морао у подухват да уложи читаву своју уштеђевину. Издавач је прошао нешто слабије јер је у штампању и опреми учествовао са мање новца.

Друго издање изашло је три године касније и оно је такође разграбљено за свега неколико дана.

Писац Херман Оберт, рођен 1894. године, није био новајлија у питањима која су се тичала свемира. Још у гимназији, под снажним утицајем Жила Верна, пре свега његовог дела „Од Земље

ТО ЈЕ

до Месеца“, испунио је свеске и свеске прорачунима који су се односили на физичке законе у вези са кретањем, гравитацијом, силама. На факултету, мада је пожељи родитеља студирао медицину, са много већим успехом бавио се математиком и физиком. Сан о астронаутици која би се остварила у блиској будућности није га напуштао.

ПРОТИВ ЗЕМЉИНЕ ТЕЖЕ

Када је избио I светски рат, Оберт је мобилисан у аустроугарску војску — рођен је у Херманштату у Трансилванији која је тада припадала Аустро-Угарској. Као студент медицине радио је у санитету, лечио рањенике, оперисао. То га је коначно уверило да никада неће постати добар лекар и помогло му да донесе животну одлуку: да напусти медицину и посвети се физици и математици.

На овом факултету био је бриљантан студент и дипломирао је с највишим оценама, а његов дипломски рад изазвао је живо интересовање — био је то први дипломски рад на свету о међупланетарним летовима. Књига „Ракете за међупланетарна пространства“ базирала је на чврстим научним поставкама разрађеним још у дипломском раду и за оно време толико невероватним и авангардним да је код читалаца морала изазвати сензацију.

Писац је у књизи, између осталог, тврдио „Да су наука и техника већ достигле степен на коме је могуће направити уређаје који могу да изиђу из Земљине атмосфере. Затим: „Ако се ови уређаји усаврше, моћи ће да им се да таква брзина да, када буду лансирани у свемир, никада више неће пасти на Земљу, односно „отеће се“ сили гравитације“. И најреволуционарније: „Ови уређаји моћи ће, јед-



Професор Херман Оберт у време када је изишла књига „Ракете за међупланетарна пространства“.

ТАКО СУ НАЈПОЗНАТИЈИ НАУЧНИЦИ ГОВОРИЛИ ХЕРМАНУ ОБЕРТУ КОЈИ ЈЕ ПРЕ 50 ГОДИНА ХТЕО ДА НАПРАВИ ПРВУ РАКЕТУ НА СВЕТУ

ЈЕ ЛУДОСТ, КОЛЕГА!

ног дана који није далек, да приме и људску посаду која ће путовати космосом без опасности по здравље“.

Данас, када људи увелико шетају свемиром, ове Обертове речи не остављају нарочит утисак и припадају историји астронаутике. Али, пре 44 године оне нису могле да прођу некажњено. Обертова тврђења одушевила су читаоце, али, на жалост, нису уверила његове колеге научнике чије су га оштре критике просто сасекле. Тако се одушевљен научни визионар изненада нашао сам против читаве војске ратоборних критичара, најпознатијих научника прве половине XX века. Због чега су се те мудре главе толико узбудиле?

ПРАВА БЕСМИСЛИЦА

У своме делу Оберт је тврдио да је брзина ракете равна производу који се добија када се помножи брзина изласка сагоревајућих гасова са природним логаритмом односа масе. То је значило да је неопходно постићи највећу могућу брзину излазних гасова и конструисати ракету која би, празна, имала што мању тежину, а ипак могла да прими гориво потребно за подухват.

Ова формула показивала је истовремено и велике могућности и ограничења нове технике. Док се Оберт бавио могућностима, његови противници са уживањем су копали по недостацима. За ту прилику они су из нафталина извукли старе табеле из којих је произлазило да ракета „на барут“ — у оно време званична наука није

признавала ракете, на течни погон — може да ослобађа гасове који излазе брзином од 1500 метара у секунди.

Заснивајући своје прорачуне на тој брзини Обертови критичари су, достојанствено презирући „генија“, закључили да би његов свемирски брод могао да оде до Месеца и да се врати на Земљу само ако би био у стању да понесе терет 160 хиљада пута тежи од сопствене тежине! Према томе, Обертова идеја је у техничком погледу права бесмислица.

Али, Оберт није ни мислио о ракети на барут већ је за свој свемирски брод предвиђао течни гориво, на пример, бензин, нафту, алкохол, метан. А пошто је ово гориво морало у свемиру да сагори без присуства ваздуха, он је намеравао да га споји са кисеоником. Са једном таквом смешом, сматрао је Оберт, могла би се постићи заиста завидна брзина излазних гасова. Његови прорачуни су то, уосталом, црно на бело доказивали.

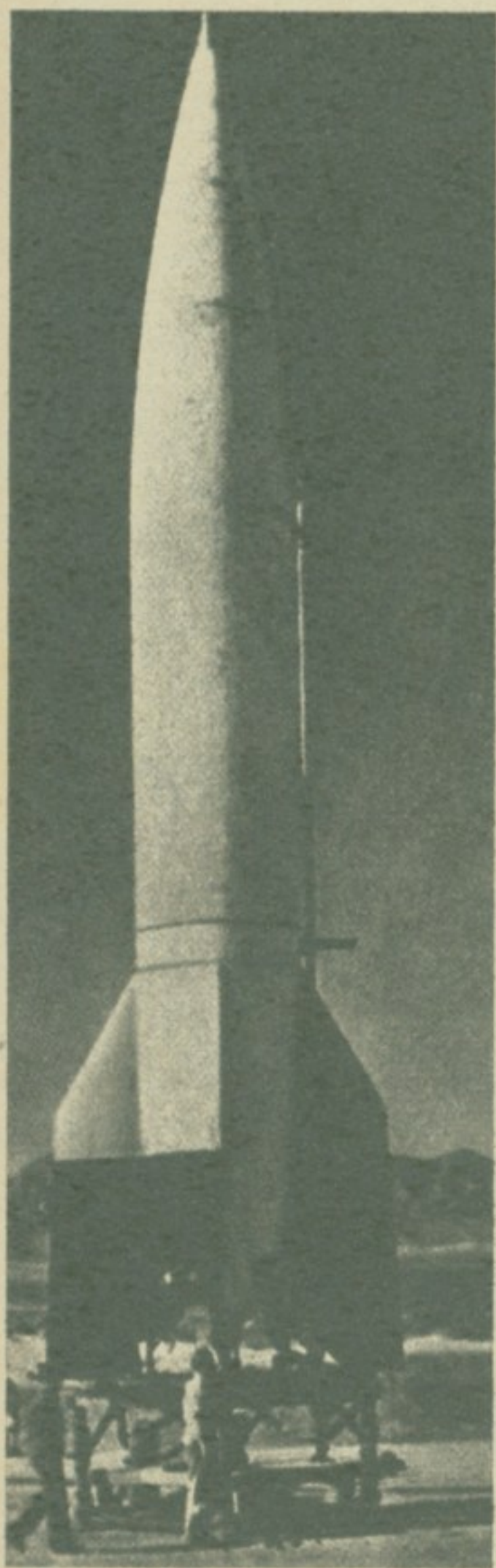
НЕМА НИКАКВЕ СУМЊЕ

Прилика за експерименте пружила се Оберту нешто касније. Тада је успео да излазни гасови постигну брзину од 4.500 метара у секунди тако да би однос масе ракете за Месец износио 54. Технички, то би био огроман однос, али је значајно приближавање могућем и остварљивом решењу.

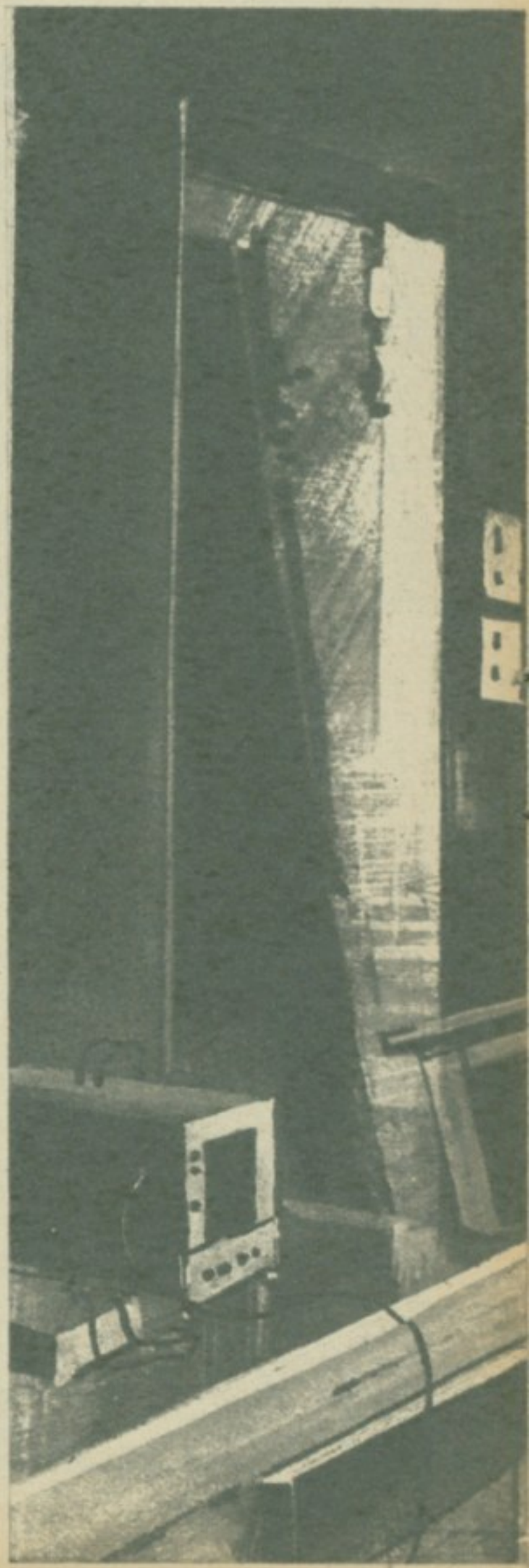
Затим је Оберт изумео двостепену ракету с тим што би се мањи степен од-

војио од већег када овај достигне своју највећу брзину. На тај начин имао би већ на старту велику почетну брзину којој би се додала брзина добијена „његовим“ издувним гасовима. По овом пројекту укупна тежина „комплекса“ износила би 544 килограма.

Обертови критичари, пошто су проучили ове његове поставке, дозволили су теоретску могућност да таква ракета можда и може да



Вођени пројектил Фау-2, први резултат Обертове теорије.



„ради“, али су идеју о лету у космос назвали правом лудошћу и нису се устезали да то Оберту јавно кажу. Научника ово није нимало поколебало. Он је тврдоглаво одговарао:

„Наравно, конструкција огромних ракета највише ће на велике техничке тешкоће. Али, ја се овим проблемом бавим већ 17 година и нисам открио ништа што би указивало не да је остварење немогуће, већ да постоји и најмања сумња да је оно немогуће!“

Разочаран у своје колеге Оберт се вратио у Трансилванију и ту остао три године као професор математике и физике. За то време припремао је скоро кришом треће издање своје књиге коме је дао нов наслов: „Путеви међупланетарне навигације“. И није губио наду да ће једног дана своје теорије моћи да докаже и у пракси — да направи прву ракету на свету!

РЕКЛАМНА РАКЕТА

Та могућност указала се раније него што је Оберт очекивао, али позив није дошао ни од научника, ни од званичних државних власти. Догодило се да је, баш у време када је изишло треће издање Обертове књиге, чувени немачки филмски режисер, данас осамдесет двогодишњи Фриц Ланг („Нибе лузи“, „Др Мабузе“, „Хиљаду очију др Мабузеа“, „Метрополис“, „Убица М“, „Тестамент Др. Мабузеа“, „Закон линча“, „Само једном се живи“, „Индијски

надгробни споменик“, снимао је фантастични филм „Жена на Месецу“. Како му је био потребан научни консултант, било је најлогичније да се обрати аутору „Путева међупланетарне навигације“.

Ланг је Оберту послао писмо у коме га је замолио да све остави и хитно дође код њега у Берлин, у студио филмске куће УФА. Оберт није чекао да му се двапут каже — одјурio је код Ланга и узео да прочита сценарио.

Али, космички брод који је Ланг замислио за свој филм припадао је свету маште, а не науке. Ланг је тражио „спектакл“ и није био нимало заинтересован да у филму доказује основаност Обертових замисли. Требало је, значи, пронаћи „заједничку тачку“.

Режисер и научник су дуго разговарали о том проблему и тада је Оберту синнула идеја која је одмах одушевила и Ланга — да направи ракету која би била испашена на дан премијере! То би филму била изванредна реклама јер би ракета привукла пажњу читавог света.

Како су продуценти филма испољили сумњу у исход тако скупог рекламирања, Ланг је из свог џепа дао пола суме за Обертову „рекламну ракету“. Изгледало је да ће се сан немачког научника најзад остварити. Договорено је да ракета буде висока 2 метра са резервоарима за 16 литара горива. Према Обертовим прорачунима таква ракета моћи

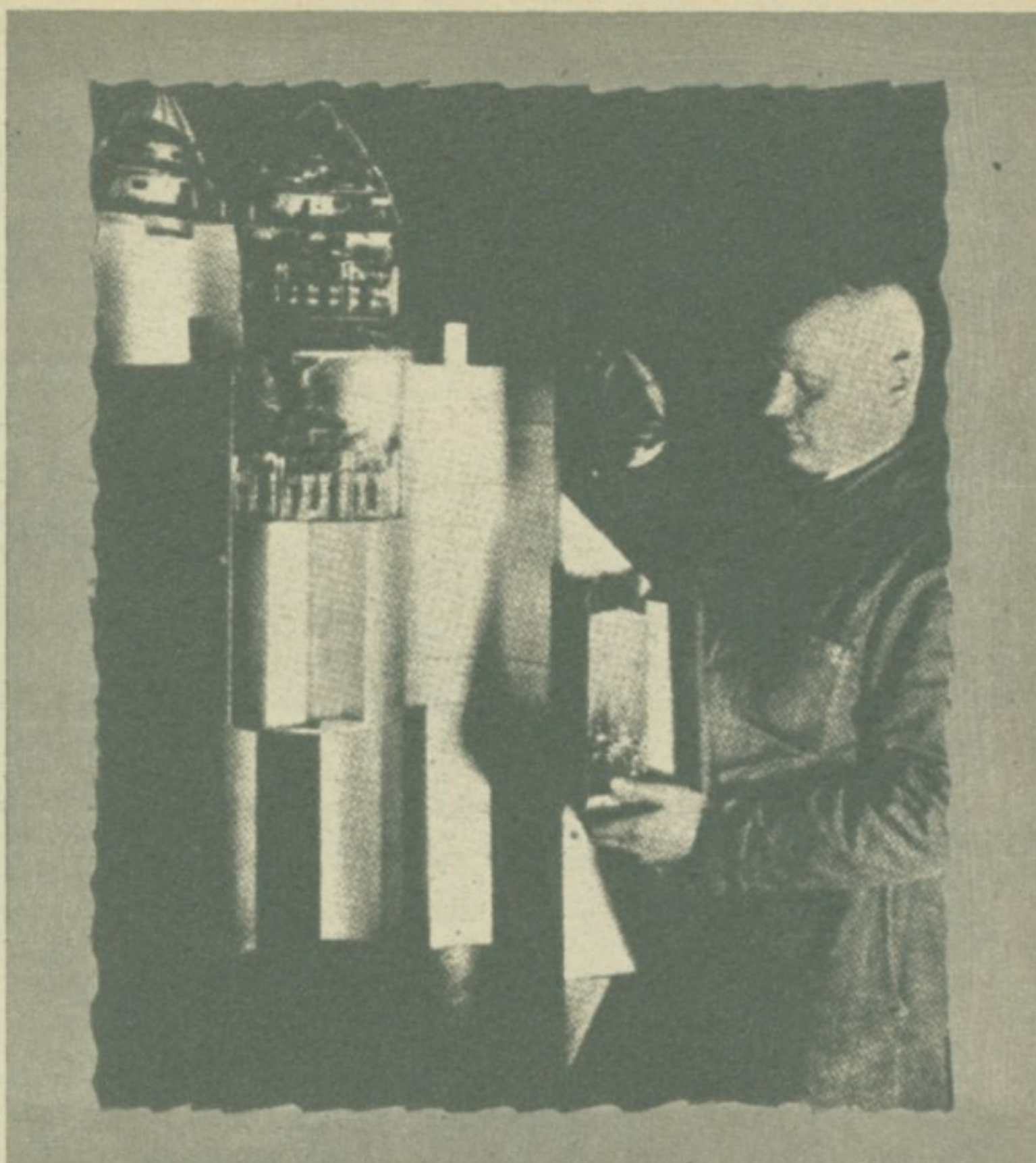
ће да достигне висину од 40 километара.

Док је читава чета радника и техничара ужурбано радила на конструисању ракета по Обертовим плановима, он је тражио најпогодније гориво и најзад се одлучио за бензин и течан кисеоник, за убрзавање и одржавање сагоревања. Наравно, прво је у лабораторији испробао ову комбинацију.

ЕКСПЛОЗИЈА У ЛАБОРАТОРИЈИ

Суд са 2 литра течног ваздуха сместио је усред лабораторије и кануо у њега неколико капи запаљеног бензина. Резултат је добио за мање од једне секунде: бензин је „јурнуо“ према течном кисеонику, зачуло се пуктетање, а затим мале експлозије. Значи, дошло је до сагоревања, а то је Оберт и хтео.

Приликом другог експеримента Оберт је у течан ваздух сипао бензин, а затим га запалио. Течан кисеоник привукао је бензин невероватном брзином, а снажна експлозија бацила је научника у други крај лабораторије. Освестио се у прилично јадном стању, али је после неколико дана наставио са експериментима и направио прву ракетну комору сагоревања, којој је, због облика, дао име „ко-



Оберт проверава делове ракете за коју је дао нацрт.

нична (купаста) цев“. Баш ова цев отворила је нову еру ракетне технике.

Убрзо потом комора сагоревања испробана је и пред директорима филмске куће УФА који су се држали подаље очекујући да све одлети до ђавола. Експеримент је, на њихово чудо, савршено успео и преостало је само да се пожури са завршавањем ракете. На жа-

лост, упркос великом напору, радови су каснили и премијера „Жене на Месецу“ морала је да буде одржана без испашивања ракете.

ПОЧАСНИ ПРЕДСЕДНИК

Оберт је, не губећи наду, покушао да нађе неког ко би био вољан да уложи новац у завршне радове на ракети. Ниједно научно друштво, међутим, није му пружио подршку. Али, нашао се неко ко му је понудио да изведе експеримент са ракетним мотором на течном гориву помоћу коморе сагоревања. Оберт је прихватио и експеримент је свима недвосмислено показао да излазни гасови имају брзину од 756 метара у секунди, односно да ракете на течном сагоревању могу беспрекорно да функционишу.

Тек тада научници су прихватили Обертове теорије, а њихов први резултат били су вођени пројектили Фау-2 на којима се тајно радило у Пенеминдеу уочи и за време II светског рата. Године 1949. Оберт је постао почасни председник Немачког друштва за испитивање васионе, а од 1955. боравио је у САД.

Данас не може да се замисли ниједна књига, расправа или дискусија о ракетној техници, а да се не помене и Обертово име, раме уз раме са чувеним Русом Циолковским чије је научне поставке Оберт прихватио. Али, док Циолковском припада слава „оца астронаутике“ јер је још 1883. изложио идеје о коришћењу реактивног погона код летелица, Оберта млада генерација конструктора ракета сматра својим оснивачем и зачетником.

Б. Д. 5



Приликом другог експеримента научник је у течан ваздух сипао бензин и — запалио га!

КЕСА С ДИЈАМАНТИМА

Б леда светлост праско-зорја већ се разливала над Пацификом када се Скот Хансен припремио да зарони у мирну воду. Тренутак раније открио је пловак о коме му је Шу Јен Ли говорила и сада је требало само да се спусти до дна па да заради — хиљаду долара!

— Пре три дана — рекла му је синоћ Кинескиња — у водама око Сан Франциска срушио се приватни авион мог мужа Тунг Лиа. У олупини на дну мора да се још налази пумена кеса са дијамантима коју је сироти Тунг понео из наше куће у Хонгконгу. Најмила сам вас да је што пре извадите јер се бојим да ће и пословни партнер мога мужа Лиу Ки покушати да је се дочепа. Лако ћете наћи место неопреће јер су га власти Сан Франциска обележиле пловком!

ДА ЛИ ЈЕ СЛАГАЛА?

Хансен тада није посумњао у њене речи. Тек сада, кад се спремао да зарони, упитао се да ли му је нешто прехутала. Нарочито му је била сумњива та прича о пословном партнеру.

Но, он убрзо одбаци ове мисли. „Плаћен сам да роним, а не да мучим мозак!“ рекао је себи.

Прешао је погледом по пучини, а затим се отиснуо са свог чамца и нестao под водом. Ронио је све дубље и дубље растерујући лево и десно хиљаде рибица. Изненада, примети како у муљу

на дну светлуца неки метални предмет. „То мора да је део авиона!“ помисли и зарони брже.

У ствари, то је била кука која је држала ланац пловка. Хансену је требало неколико секунди да навикне очи на слабу светлост, а онда примети и — кесу с дијамантима! Шчепао ју је и повукао, али она пружи отпор. Као да се за нешто закачила... Он мало боље загледа и виде да је привезана за куку.

И тада Хансен схвати да Шу Јен није говорила истину. Читава прича о авиону била је лаж јер на дну није било ни трага од некаквих олупина. Додуше, и даље није сумњао да се у кеси налазе дијаманти, али одакле долазе и коме припадају, то сад више није знао.

Прво што му је пало на памет било је да остави дијаманте тамо где су и да што пре одатле нестане. Као професионални гњурац, био је спреман да за новац зарони било где, али само ако се радило о чистом, законитом послу. А овај му на то није нимало личио!

БЕЗ ВАЗДУХА

Управо је хтео да учини што је наумио, кад преко површине пређе једна црна сенка, сенка неког бродича. Дакле, Лиу Ки и његови рониоци су стигли!

Хансен схвати да је у о-

— ОВО НИСУ ЧИСТА ПОСЛА!
— ПОМИСЛИО ЈЕ ХАНСЕН КАДА
ЈЕ ВИДЕО ДА НА ДНУ НЕМА НИ
ТРАГА ОД ОЛУПИНЕ АВИОНА

пасности. Он одреза кесу ножем и у намери да се што пре докопа свог чамца зарони двадесетак метара у страну, а онда исплива на површину.

— Ено Шу Јениног гњураца! — викну неко на бродичу. — Пуцај!

Следећег тренутка меци су пуштали по води око Хансенове главе. Али, паљбу одмах прекиде један оштар глас:

— Станите, идиоти! Ако га убијете, испустиће кесу!

Ово је ободрило Хансена и он поново зарони. Знао је да ће људи Лиу Киа мотрити на његов чамцац, па је одбацио помисао да у њега уђе. Учинио је оно што му је једино преостало: пресекао је црево којим га је компресор на чамцу снабдевао ваздухом и, служећи се својим ручним компасом, заграбио на исток према обали. Нешто касније, опрезно је извирио да удахне ваздух и приметио да чамцац Лиу Киа још стоји крај његовог. „За који тренутак приметите да сам пресекао довод ваздуха“, мислио је. „Морам да бежим што пре. Али, ако сва

ког часа будем удисао ваздух, нећу далеко стићи...“

У том тренутку његова рука напипа у левом џепу гњурачког одећа нешто тврдо. Па наравно! Како је могао да заборави да је понео и маску за плитко роњење! Он је брзо извади и натуче на лице, стеже у десној руци кесу с дијамантима и настави да рони. Једва приметни врх цеви за довод ваздуха секао је површину воде попут перископа на каквој сићушној подморници...

РАЗОЧАРАЋУ ВАС!

Било је већ увелико свануло када је Скот Хансен стигао у полицију у Сан Франциску. На лицу му се још читао страх, гумено одело било му је подерано од пузања кроз растине у плићку. Седео је у једној собици са двојицом инспектора Интерпола.

— Учинили сте нам велику услугу — рекао је један од њих. — Знали смо да се дијаманти налазе негде у заливу Сан Франциска, али нисмо могли тачно да одреди-

мо где. Изненадићете се кад вам кажем да вреде преко 750.000 долара! Украдени су широм Европе, избрушени у Антверпену и прокријумчарени да се овде продају. Већ три месеца трагамо за њима... Али, реците ми — ко вас је најмио?

Док им је Хансен причао о Шу Јен, агенти су се значајно загледали.

— Добро познајемо ту птичицу — рекао је један од њих. — Где вас очекује?

— У свом хотелу.

☆☆☆

Два дана касније, и Шу Јен и њен противник Лиу Ки били су у затвору заједно са својим помоћницима. Два инспектора посетила су Хансена у његовој хотелској соби да би му се још једном захвалила.

— Драго ми је што сам био од користи — одговорио је он. — За добру плату сам увек спреман да зароним, али да радим за такву банду убица — никад! Наравно... — додао је с осмехом — није било лако издати лепу Шу Јен!

Један од двојице инспектора такође се насмеши.

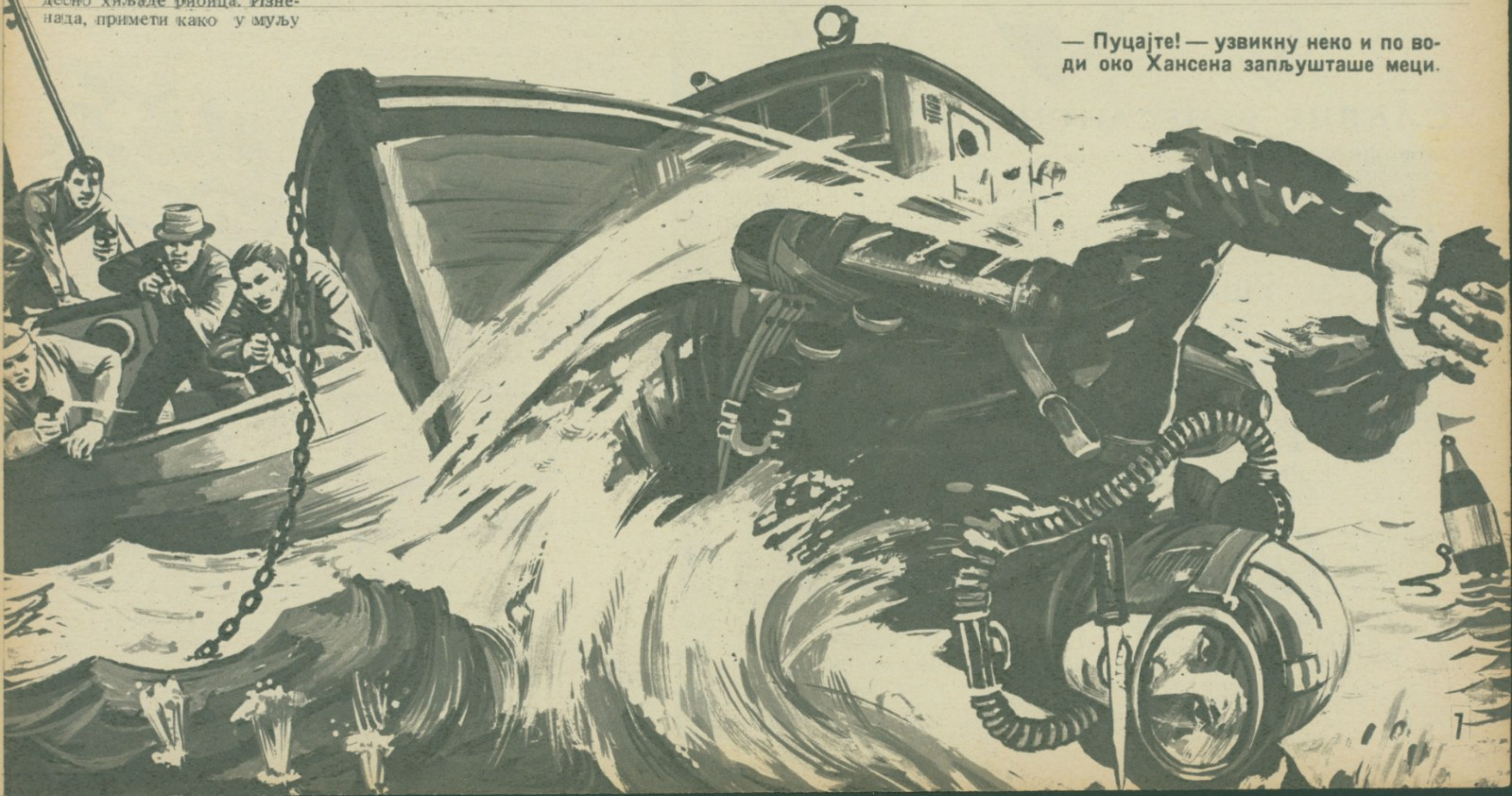
— Не бих хтео да вас разочарам, Хансене — рече. — Али, знате ли шта смо чули док смо прислушкивали на вратима њене хотелске собе?

— Шта?

— Управо је налагала једном од својих помоћника да вас убије и баци на дно залива чим предате дијаманте!

Глен Инфилд

— Пуцајте! — узвикну неко и поводи око Хансена запушташе меци.



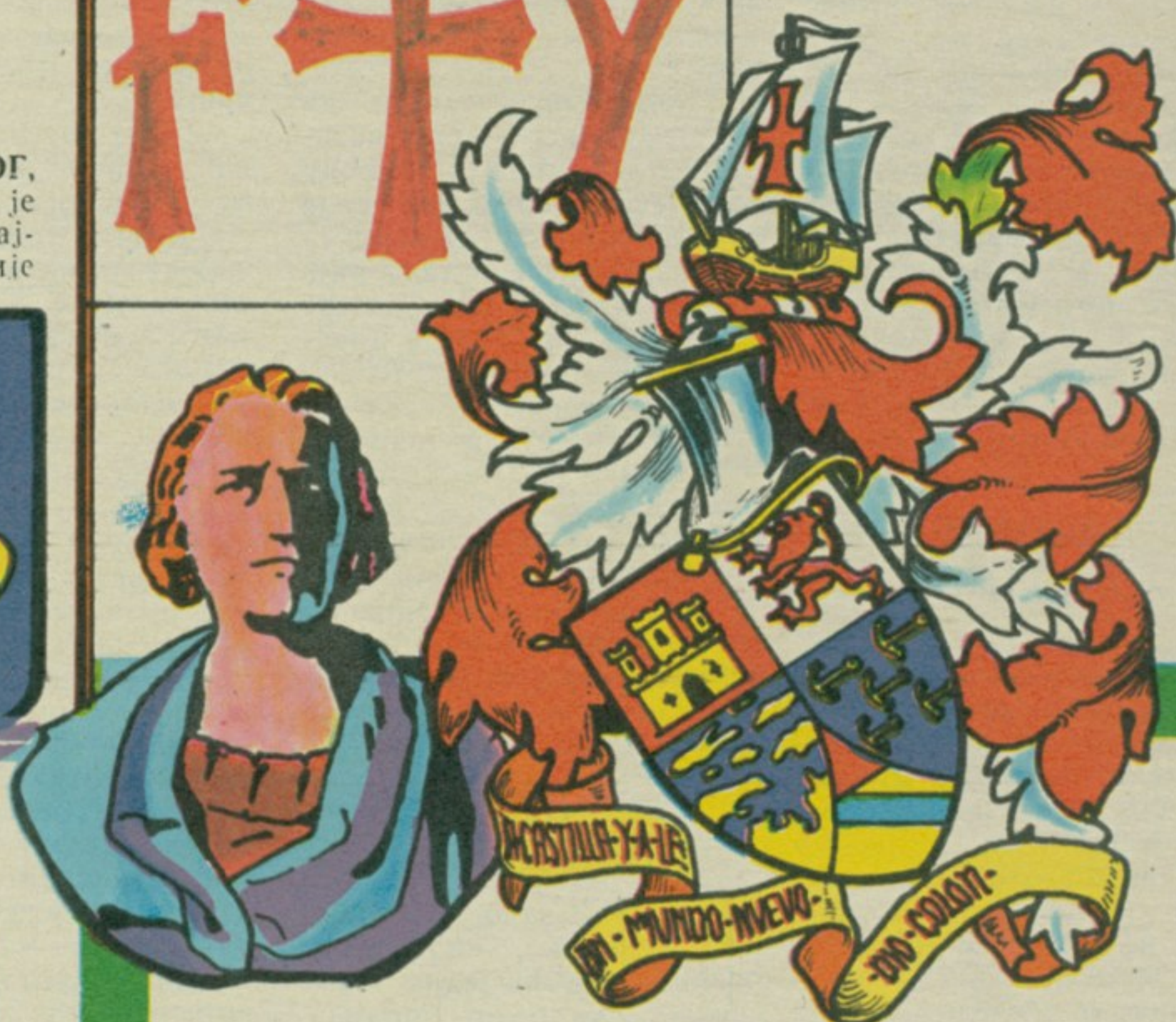
ГРБОВИ СЛАВНИХ



ГРБ ЏОРѢА ВАШИНГТОНА, првог председника САД (1789—1797), послужио је као основа за данашњу заставу Сједињених Америчких Држава.



ГРБ ТАДЕУША КОШЋУШКОГ, пољског револуционара који је 1817. умро у прогонству у Швајцарској. Највиши врх Аустралије носи његово име.



КРИСТИФОР КОЛУМБЕО је, верујући да пловећи на запад може стићи до источне обале Индије, открио Нови Свет. Изнад његовог грба је застава са почетним словима имена шпанског краља Фердинанда Арагонског и краљице Изабеле од Кастиље у чијој је служби био. Побоју је 1492. на прво острво на које је ступио у Новом Свету — Гванахуани или Сан Салвадору.

БОРЦИ ЗА ОСЛОБОЂЕЊЕ

ГРБ ЈОВАНКЕ ОРЛЕАНКЕ додељен је браћи легендарне јунакиње после њене смрти. У грбу су два крина и француска круна коју је Јованка спасла.



1



2



3

СЛАВНЕ РЕНЕСАНСКЕ ПОРОДИЦЕ

ПОРОДИЦА МЕДИЧИ, која је играла велику улогу у културном и политичком животу средњовековне Фиренце, има у грбу шест пилула јер реч медици значи лекари (1). ГРБ БОРЦИЈА — Папе Александра VI, Лукреције и Чезара — личности за које су везане најдраматичније странице историје (2). ГРБ ВИСКОНТИЈА, миланских војвода којима припада и филмски режисер Лукино (3)

УШЛИ СУ У ЛИТЕРАТУРУ



ГРБ ПОРОДИЦЕ МИНХАУЗЕН из које потиче чувени немачки племић и пустилов Карл. По њему је створен појам за измишљене пустиловине.



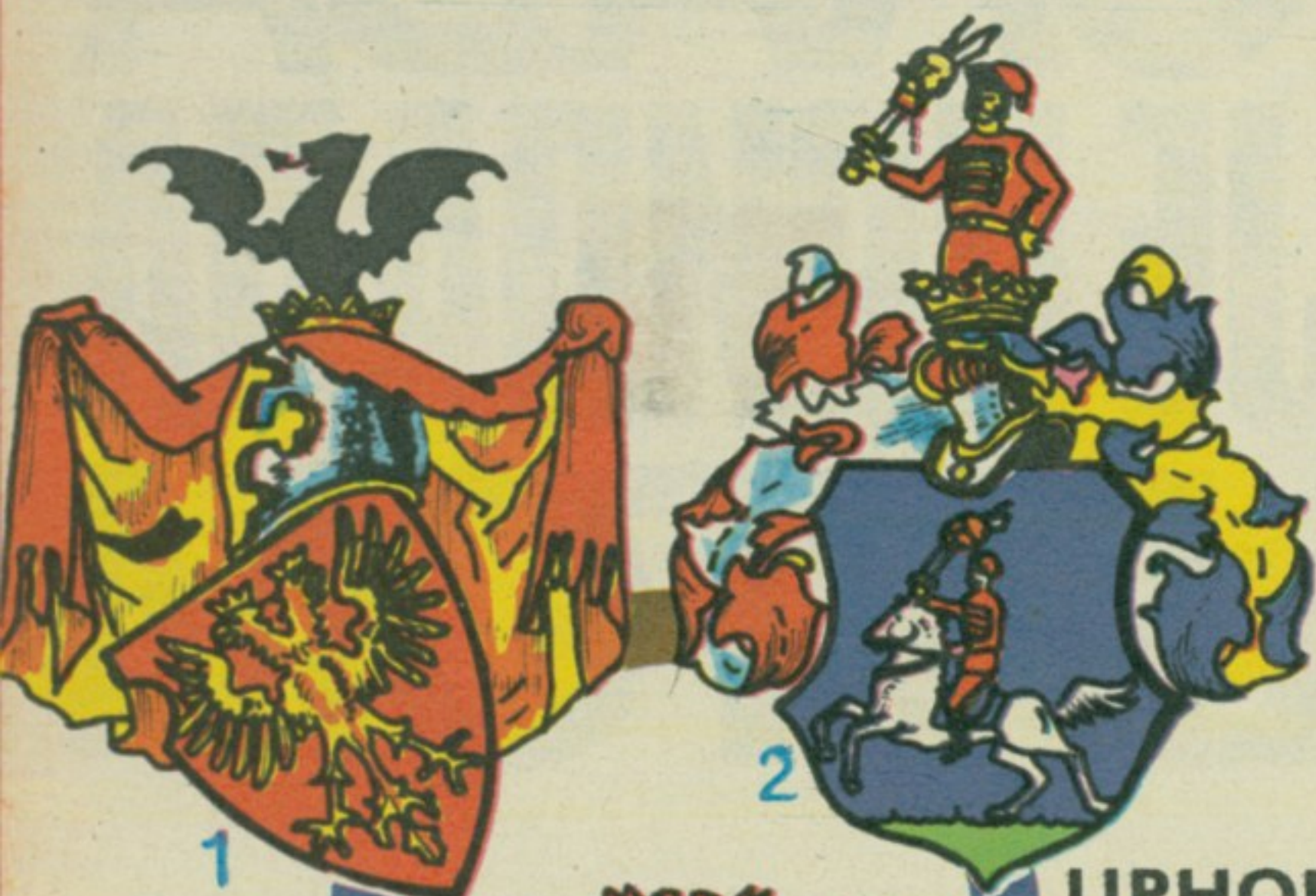
ЗА БАРОНА ФРАНКЕНШТАЈНА можда никад нико не би чуо да Мери Шели није случајно узела његово име за главну личност свог романа „Франкенштајн“.



БАРОН ХЕНРИ ШЕКЛТОН, енглески поморац и истраживач, водећи једну експедицију од 1907. до 1909. године, попео се на живи вулкан Еребус на Росовом острву поред обала Викторијине Земље на Антарктику и пронашао Јужни магнетни пол. Његово име носи један залив у Росовом мору.

ЛИЧНОСТИ

1



August 72.

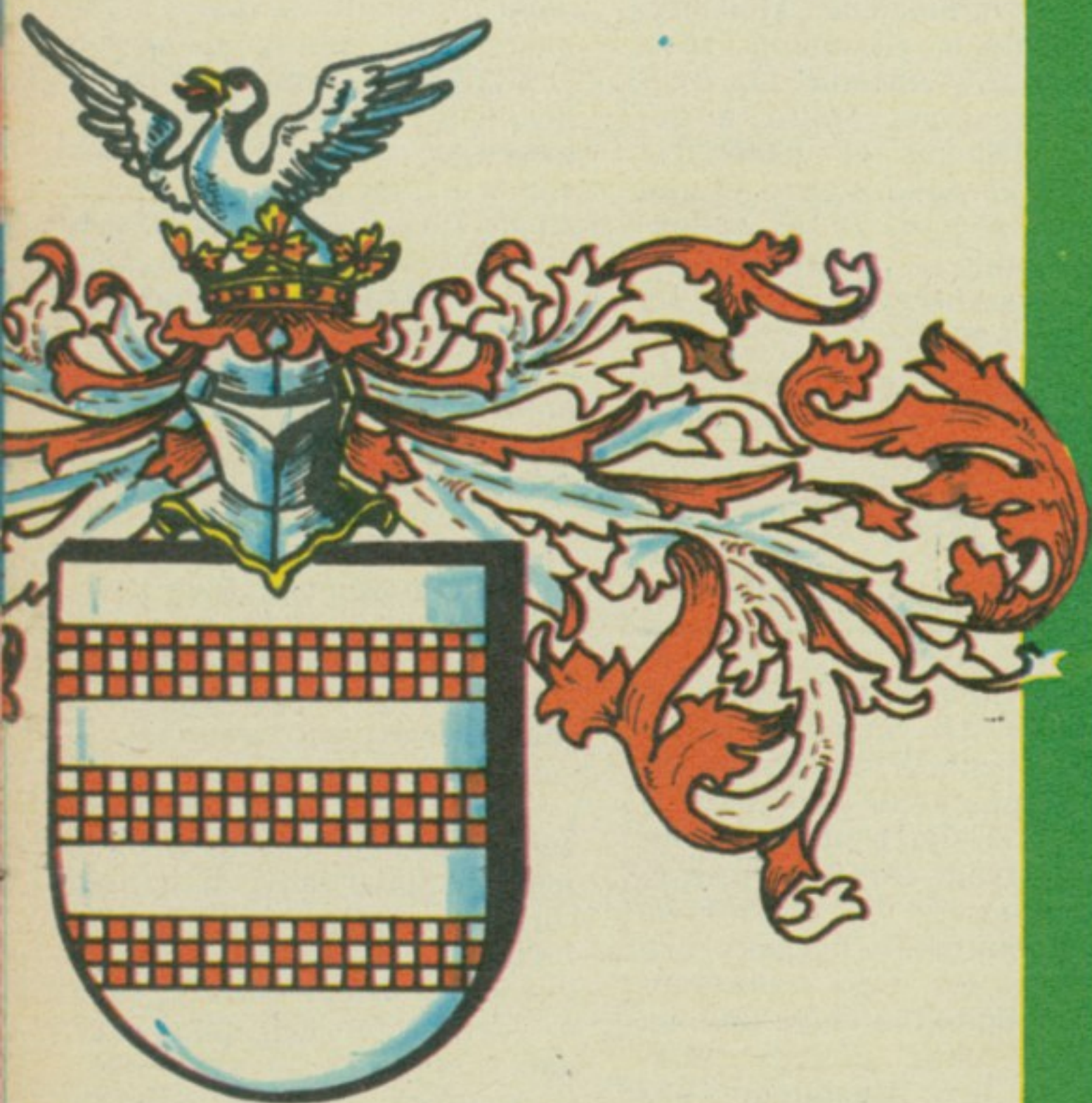
ЦРНОЈЕВИЋИ

ЗЕТСКА ВЛАСТЕЛА Црнојевићи имала је значајну улогу у историји Црне Горе крајем XV и почетком XVI века. Од XVII века познати су као Чарнојевићи. Припадала су јој три грба који се везују за њене три развојне фазе: 1) Према рукопису Коренића и Неорића, ово је стари грб зетске династије Црнојевић; 2) Грб додељен породици пећког патријарха (1674—1690) Арсенија III Црнојевића; 3) Грофовски грб породице Чарнојевић.



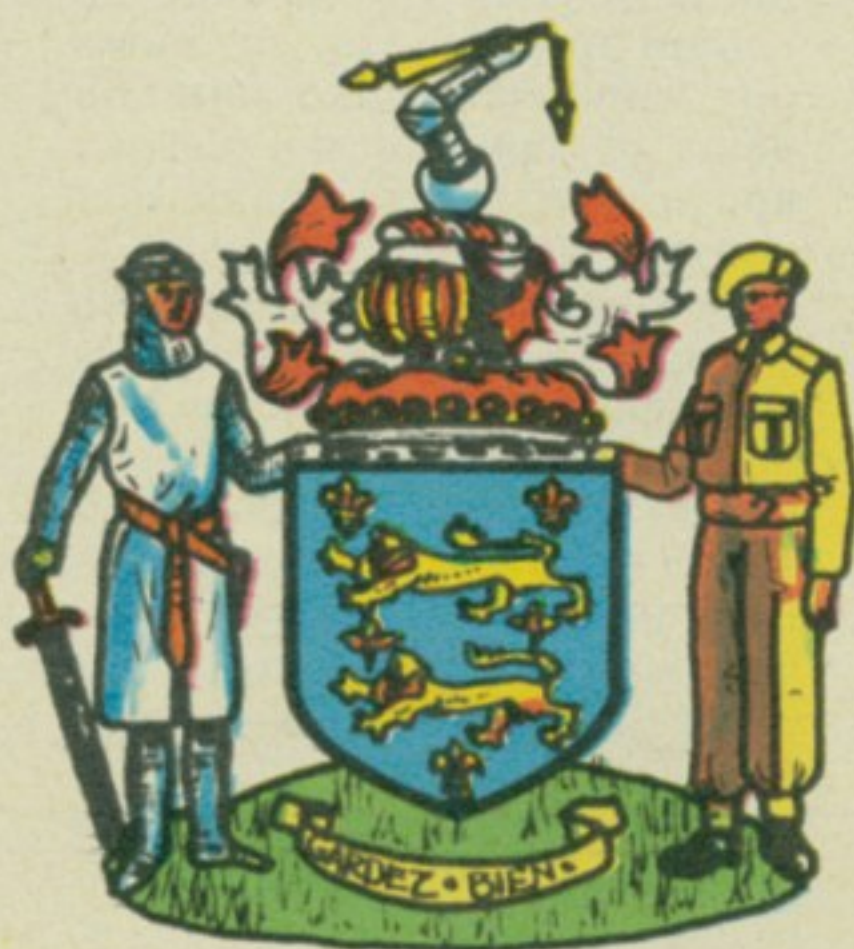
ГРБ ДВАЈТА АЈЗЕНХАУЕРА, врховног заповедника савезничких снага у II светском рату и председника САД (1952—1960). Наковањ на грбу је алузија на генералово презиме које је немачког порекла (Еисен — гвожђе) а звезде означавају ранг у војци. Мир кроз разумевање — пише на грбу.

ОНИ СУ ПОМЕРАЛИ ГРАНИЦЕ СВЕТА



ГРБ ФЕРНАНА ДЕ МАГЕЛАНА — португалски краљ Емануел I доделио га је у знак признања овом чувеном морепловцу који је, поред осталог, истражио Молучка острва, позната као Острва зачина. Магелан је касније, у шпанској служби, испитао обале Јужне Америке и открио пролаз из Атлантског у Тихи океан. Убили су га домороци на Филипинима 1521. године.

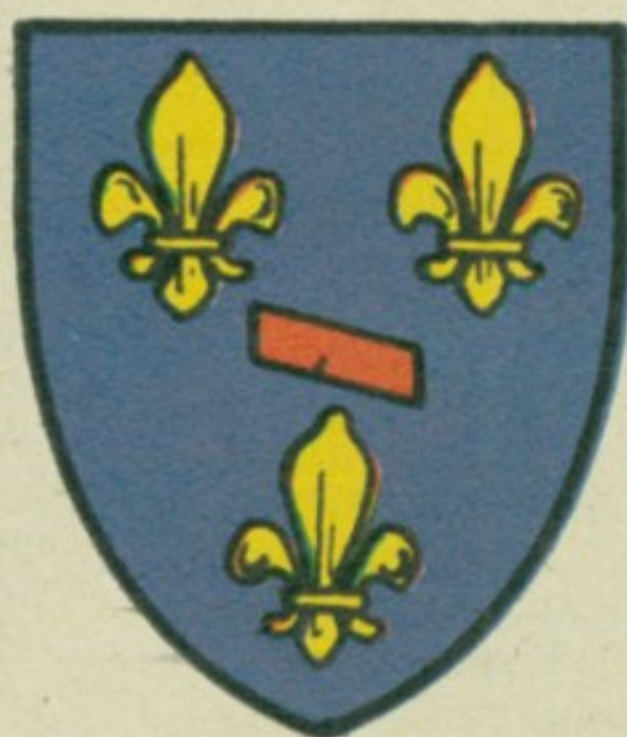
ВОЈНИЦИ



ГРБ БЕРНАРДА МОНТГОМЕРИЈА од Ел Аламејна. Овај британски фелдмаршал је командовао армијама у Западној Европи и на Далем исток. 1942. извојевао је велику победу над Ромеловим афричким корпусом, код Ел Аламејна у Египту.



АЛЕКСАНДАР ОД ТУНИСА, британски гроф и фелдмаршал, у току I и II светског рата више пута је похваљен и одликован. Нарочите заслуге истекао је у II светском рату као командант савезничких снага у северној Африци.



ГРБ ЛУЈА КОНДЕА који је до 1646. био војвода од Ангјена. Познат је као Велики Конде. У Француско-холандско-шпанском рату стекао је велике заслуге као француски војсковођа.



ГРБ ГРОФА МОЛТКЕА, команданта пруске армије, допуњен је после рата са Француском (1870—71) гвозденим крстом на златном штиту, највећим немачким војним орденом.



ГРБ ГРОФА КИЧЕНЕРА британског фелдмаршала који је служио у Египту и у Индији и био британски министар рата. Погинуо је 1916. на броду који су Немци торпедовали.

СЛАВА ЈЕ ПРИПАЛА ДРУГОМ

Дрварски ђрџовац, из Зајреба
Давид Шварц, није веровао у
дрво: ђрџи у сбеџу изџрадио
је ваздушни брод од меџала

Само је један човек
тога дана на пољу
Темпелхоф схватио
сву важност
Шварцовог
проналазка — гроф
Фердинанд Цепелин

Давид се тог дана са шумског радилишта вратио у сумрак, уморан и прозебао. Пошто се мало одморио, сео је поред камина у великој соби своје куће на имању крај Загреба и управо се спремао да наглас почне да чита жени и деци „Јаднике“ Виктора Игоа, кад му је поглед пао на новине. Крупни наслови јављали су да су небом Европе заповиле прве ваздушне лађе...

Деца су те вечери отишла на спавање не чувши како је Козета срела у мрачној шуми Жана Валжана. Целе вечери Давид је остао задубљен у новине. Од тога дана мирног и доброћудног поседника опсела је једна једина мисао која је уједно и обогатила и скратила његов живот — саградити свој ваздушни брод!

НИКАКО СВИЛА

Нико га више није могао видети на радилишту или стругару. Његову канцеларију преплавили су уџбеници хемије, физике, математике, исечци из новина, билтени ваздухопловних друштава. Дане и ноћи проводио је нагнут над столом, учећи и правећи прве скице.

Новине су и даље доносиле вести да се овај или онај балон срушио у пламену и поклопио под собом несрећног ваздухопловца. Четрдесетогодишњи дрварски трговац убрзо је логично закључио да свила и дрво, од којих су се ваздушне лађе тада правиле, нису погодан материјал. Треба направити брод који неће горети! Месецима није прес

тајао да размишља који би материјал био најпогоднији. Најзад се зауставио на алуминијуму.

Потпуно обузет својом идејом, напустио је жену, троје деце, стругару и питомото Загорје и отишао у фабрику алуминијума, као обичан радник. Његова предвиђања показала су се исправна. Алуминијум, најлакши тада познат метал, био је довољно чврст за његову летелицу. После тога Давид се одмах бацио на посао, почео је да гради костур своје лађе. Намеравао је и да омотач сагради од алуминијума, а такође и мотор.

Међутим, већ сам костур прогутало је велику суму новца. Давид се за помоћ обратио аустријском министру војске верујући да овај зна шта би значила оваква лађа у рату. Барон Едмунд Фрајхер примио га је доста љубазно али је његов предлог — одбио. Метална лађа која лети — глупост!

Али, нису тако сви мислили. У Бечу, где је врвело од шпијуна, сазнало се за његове планове. Једне вечери посетио га је високи руски официр са поруком: Петроград верује у његов пројекат и спреман је да му стави на располагање фабрику, новац, људе. Давид је без размишљања пристао. Спаковао је кофере и отпутовао у Петроград.

НАЛОГ ЗА ХАПШЕЊЕ

Две године Давид је у Русији градио своју летелицу. Најзад се приближио

циљу. Два пробна лета су успела. Кад је заказан и трећи, званични, за највише личности руске армије, говорило се да ће доћи и сам цар Никола II. Нико није био срећнији од Давида. Ноћ уочи тог важног догађаја није могао да заспи од узбуђења. Око поноћи неко је закуцао на његова врата. Био је то један његов пријатељ.

— Спакујте се и бежите одавде! — рекао је запљешћеном Шварцу који обузет својим радом није ни сањао да се око њега већ дуже време плете замка. — Ево решења за ваше хапшење. Војна управа одлучила је да вас уклони и проналазак присвоји.

Давид је морао да бежи из Русије. Пре тога чекао га је најмучнији посао у животу: морао је својом руком да уништи већ готову лађу!

После неколико дана освануло је у Берлину. Немачки министар војске био је сав срећан што се источном суседу изјавио план. Док је Шварц у неизвесности чекао шта ће бити с његовим плановима, министар је наредио ваздухопловном одељењу да испита план хрватског конструктора. Заинтересовао се и лично кајзер.

Одговор је био повољан и на пољу Темпелхоф, јужно од Берлина, ускоро је подигнута огромна радионица. Власник фабрике лакких метала Карл Берг понудио је приличну своту а осим тога дао је Шварцу и низ корисних савета о алуминијуму.

Године 1896. Давид је био спреман да изведе први пробни лет са својим ваздухопловом. Али, и овде су

као и у Русији искрсле тешкоће. Цар који је по сваку цену хтео да присуствује овом догађају морао је у Шлезију на састанак с аустријским царем и — лет је одгођен. У међувремену показало се да нема довољно водоника којим се пунио омотач брода. Фабрика у Штрасбургу није могла више да произведе. Цео дугогодишњи Шварцов труд дошао је у питање. Од претераног рада, брига и невоља Шварц се разболео. Само два дана пошто је примио телеграм да је пронађен начин за добијање чистог водоника, умро је од срчане капи!

Тада је на позорницу ступила конструкторова жена.

ЈЕДНА МАЛА ГРЕШКА

Допutoвала је у Берлин решена да заврши посао свог мужа. У договору са Карлом Бергом понудила је Шварцов брод пруској Војној управи. Отуд је стигло мишљење да је Шварцова лађа генијалан пројекат али је, ипак, то исто министарство забранило свим припадницима свог ваздухопловства да лете Шварцовом ваздушном лађом!

Карл Берг је тада одлучио да ангажује бившег пилота Јагелса.

На пољу Темпелхоф, где је данас берлински аеродром, искупило се 3. јануара 1897. мноштво радозналосвета. Шварцов брод од метала, дугачак 40 метара, блистао је на зимском сунцу. На доњем делу трупа, у гондоли, био је Јагелс,

нешто узбуђен али добро расположен. Први пут у животу управљао је ваздушним бродом.

Радници су одвезали конопце и брод се винуо у ваздух. Покретао га је мотор Дајмлер од 16 КС. Узлет је сјајно успео. Брод се попео на висину од 3000 метара. Чак је два пута лађа успешно мењала правца. Изгледало је да је све у реду, али онда се десило: невичан летењу Јагелс је окренуо кљун брода у ветар и каишеви који су везивали мотор с пропелером исклизнули су из лежишта. Давид Шварц направио је једну малу погрешку у конструкцији своје летеће машине: заборавио је да каишеве са стране осигура.

Јагелс је потпуно изгубио контролу над правцем лета и лађа је сад лебдела у ваздуху као обичан дечији балон. Пропелери је више ни су вукли напред. Уплашен, Јагелс је отворио вентиле: гас је покуљао напоље, а брод почео да тоне.

Десет минута после узлета лађа је лежало разбијено у предграђу Берлина. Пилот је остао жив и здрав.

Новине су ћутале о делу смелог и несрећног Хрвата и ускоро би цео подухват пао у заборав да међу посматрачима који су видели како се прва метална лађа у историји лење увис није био и Фердинанд Цепелин, немачки конструктор. Он је откупио све проналаске Давида Шварца и искористио их. 1900. године над Боденским језером полетела је велика ваздушна лађа. И она је имала чврст костур од метала као и брод дрварског трговца Давида Шварца.

С. Ђ.

АЛЕКСАНДЕР ФЛЕМИНГ



ДОБАР СПОРТИСТА — Александер Флеминг, син шкотског фармера с много деце, нашао се у Лондону 1895, када је имао 14 година. Ту је завршио гимназију и уписао се на технику што му није сметало да се успешно бави разним спортовима. За медицину се заинтересовао под утицајем старијег брата лекара Томаса, променио је факултет и 1906. стекао докторску диплому.



МЛАД АСИСТЕНТ — Још као студента запазио га је професор патологије Рајт и задржао га на факултету као свог асистента. Тако је Флеминг могао да се бави лабораторијским радом јединим правим путем ка научним открићима. У прво време занима га квантитативно одређивање антитела у крви. Истовремено је један од најбољих чланова универзитетске стрељачке екипе.



ДА ЗАРАСТУ РАНЕ — За време I светског рата Флеминг ради у савезничкој војној болници у Француској. Ту је с очајањем утврдио да ране од ватреног оружја тешко зарастају и да се инфекција не зауставља упркос примени свих познатих антисептичких средстава. Овај проблем не напушта га ни по завршетку рата, па наставља да експериментира са разним вакцинама.



ПЕНИЦИЛИН — Једнога дана 1928. Флеминг је на лабораторијској култури стафилокока приметио зеленкасту плесан око које су колоније стафилокока постале прозирне. Почео је да експериментира са том плесни, у ствари гљивицама, и установио да она производи материју која уништава бактерије. Дао јој је име пеницилин према латинском називу гљивице *Penicillium rubrum*.



ПРОТИВ СМРТИ — Флемингово откриће остало је 10 година неискоришћено. Тек пред рат наставио је истраживања на универзитету у Оксфорду са лекарима Флоријем и Чејном. Ту су начињени екстракти пеницилина за лечење гнојних инфекција. Крајем II светског рата пеницилин је постао најефикасније средство против инфекције рана и многих дотад смртоносних болести.



НОБЕЛОВА НАГРАДА — Флеминг, Чејн и Флори добили су 1945. прву послератну Нобелову награду за медицину. Пеницилин је освојио свет и данас се без њега не може замислити живот, а Флеминга славе као једног од највећих добротитеља човечанства. Британска краљица дала му је плећство, а 1955. сахрањен је на почасном месту у катедрали св. Павла у Лондону.

Френк Едвардс се био тек освестио од првог ударца кад га је разјарена животиња поново шчепала.

ОСВЕ ГРИ



Када је Френк Едвардс угледао два мечета гризлија како се играју на пољу ражи, застао је с неверицом, а онда се брзо сакрио иза врба. Скоро се насмејао; на смех га нису навела та два трапава мечета, већ иронија ситуације у којој се нашао.

Годинама је гризли био трофеј о коме је Едвардс сањао. Један зид његове простране канцеларије био је покривен ловачким трофејима. Уловио је сву могућу дивљач, од јелена до медведа, чак и једног пантера. Броја није знао црним медведима које је убио, али гризлија никада није уловио. Три пута је са добро опремљеним експедицијама полазио у лов на овог циновског медведа, а успео је само да му види трагове.

Овога пута није ни помишљао да лови гризлија. Дошао је да се одмори не-

дељу дана крај језера у Британској Колумбији у изнајмљеној дрвеној кући. Намеравао је да пеца рибу, а понео је пушку ако му се баш укаже прилика да улови неког јелена. А сада су ту та два мечета и мајка мора да је у близини.

Велика мечка

Френк Едвардс је одјурio до брвнаре и узео пушку. Била је то лепа ловачка пушка 30-06 са изрезбаним кундаком. Враћао се журно, али и опрезно да не узнемири мечиће. Са олакшањем је видео да се још играју на пољу. Посматрао их је из заклона, а када су они све више почели да се примичу густом жбуњу, упулашио се да му не побегну. Подигао је пушку оклевајући да повуче ороз.

Када се једно мече сасвим примакло жбуњу, Едвардс је најзад опалио. Оно се преврнуло и остало да лежи. Друго, уплашено, потрчало је преко поља. Поново је повукао ороз, за секунду касно јер га је погодило у леђа. Мече је пао и почело да јечи, као рањен човек.

Френк Едвардс је нанишанио за тренутак, а онда се предомислио. Није хтео да испали још један метак из страха да не уплаши мечку која је сигурно негде у близини. Читав сат је чекао. Касније је био сигуран да је пуцањ отерао мајку. Сунце је залазило и Френк је био љут што му је толико драг трофеј поново измакао.

У тренутку кад је кренуо ка брвнари нешто тамно се промолнило из жбуна. Велика мечка изишла је на чистину, била је свега 60 метара далеко од њега. Задржао је дах, подигао пуш-

ку и повукао ороз. Кундаку је ударио у раме, а велика мечка је пала, њено тело се једном тргло а онда остало непомићно.

Само један тренутак касније, наједном, све се променило. Мечка се покренула а Френк Едвардс је то посматрао као да не схвата шта се догађа. Најзад, када је гризли стао на ноге, Френк је узео пушку и повукао ороз. Метак је окрзнуо мечку која се већ усправила. Замумлала је и наставила да хода преко ражаног поља. Погнуте главе и длаке наострешене као у љуте мачке нестала је иза жбуња. Френк је насумце испалио још један метак, али по ломњави грања знао је да је није зауставио.

Ноћ је већ почела да се спушта кад је устао и пошао низ падину. На месту на коме је мечка пала видео је велику локву крви. Неће отићи далеко, помис-

лио је. Завућиће се негде и угинути ноћас.

Верујући да ће сутра, следећи траг крви, моћи да је пронађе, задовољан брзо је пошао ка својој брвнари и не осврнувши се на лешеве два мечета.

Сусрећ на џројланку

Следећег дана у рану зору изашао је на ражану пољану. Сопствени кораци од звањали су му сувише гласно у јутарњој тишини. Траг крви је у почетку лако пратио.

Тај медвед, мој трофеј, мора да је негде у близини, мислио је. Али, траг је постајао све слабији. Није могла далеко отићи, понављао је стално. Међутим, траг, који је постајао све блеђи, водио га је све даље и даље и све га је теже било

ТА РАЊЕНОГ ИЗЛИЈА

ОД ТРЕНУТКА КАД СУ ЈОЈ УБИЈЕНА
ОБА МЕЧЕТА, ВЕЛИКА МЕДВЕДИЦА
ДАНИМА ЈЕ ПРАТИЛА ТРАГ ЧОВЕ-
КА С ПУШКОМ



следити. Негде око подне био је изнурен и љут. Сео је и отпио неколико гутљаја из чутуре. Налазио се на пропланку са кога се јасно видело језеро и брвнара крај њега. Пошао је низ пропланак ка својој брвнари. А онда, на миљу далеко од језера — није могао веровати својим очима — угледао је трагове великих шапа медведа. Са свих страна окруживала га је чистина, само на једној био је густ шумарак. Ако је ту, моја је, помислио је.

Добро је осмотрио шумарак и узео повећи камен у руку. Оклевао је за тренутак а затим, као војник који баца гранату на непријатељски положај, замахнуо руком и бацио камен. За моменат, који му се чинио веома дуг, ништа се није догодило. А онда, као да је избила експлозија у шу-

марку. Чула се ломњава грања: мечка је излазила на чистину. Френк је чекао са прстом на орозу, али велика тамна мечка појавила се са стране са које ју је најмање очекивао.

Звер је изгледала невероватно велика и Френк се једва прибрао. Успео је да повуче ороз једанпут, али када је то хтео да поново учини сенка велике мечке наднела се над њим и учинило му се као да звер пада на њега. Изгубио је нерве, повукао ороз и, направивши један незграпан корак уназад, пао. Пушка му је испала из руке. У паничном страху гледао је како се гризли полако пење према њему уз падину и као да га његове очи с мржњом посматрају. Френку се отео

уздак. Покушао је да устане и побегне, али страх га је паралисао.

Никад више!

Гризли је био само неколико метара далеко — сваки детаљ на овој огромној звери јасно се видео. Френк Едвардс је коначно успео да се ослободи страха и покрене, почео је да се котрља низ падину. Једном руком инстинктивно је заклањао лице и престрашен чекао да се звер слободан да њим и здружи га својим огромним шапама.

Али, гризли је протутњао крај њега. Прошло је извесно време пре но што је Френк Едвардс схватио да неће умрети у ужасним боловима, да је слободан да оде. Никада, у многим годинама лова, тако нешто није доживео. Звери су биле његова мета, на њима је

опробавао свој вид, чврстину руке и сигурност поготка.

Коначно, нашао је снаге да устане и подигне пушку, али није се више осећао онако моћним док ју је држао у руци. Био је сигуран да је поново погодио гризлија, али он чак није успорио ход. Хладан зној облио га је док је журно ишао ка брвнари. Било му је доста лова на гризлије, заувек.

Те ноћи је чврсто спавао. Био је исцрпљен и следећег јутра касно се пробудио. Још је дуго лежао будан и гледао дрвену таваницу над собом. Страх који је јуче осетио чинио му се сада некако нестварним.

Тек у подне је изашао из брвнаре, протеглио се на сунцу и дубоко удахнуо. Добра је доручковао и одлично се осећао. Језеро је просто мамило на риболов и Френк Едвардс је одбацио помисао да даље трага за рањеним гризлијем.

Као њијани човек

Док је ишао ка обали на једном је тетреб излетео из шипражја. Боље да уловим неколико тетреба, помислио је. А пецаћу кад сунце почне да залази.

Првог тетреба уловио је свега стотинак метара далеко од брвнаре. Ишао је као искусни ловац — опрезно и сигурно кроз шипражје, са подигнутом пушком. Са уживањем је ловио птице. То је живот, размишљао је.

Ловио је више од једног сата по шипражју, а онда је дошао до малог потока. Испред њега је излетео један тетреб, али Едвардс није пуцао. Није више хтео да лови. Одлучио је да се врати али у том тренутку иза себе је чуо ломњаву грања, као да неко себи крчи пут.

Збуњен и радознао, Френк се попео на једну травнату чистину, одакле је посматрао густо дрвеће око језера из кога је чуо тај звук. Чуо га је и даље, али ништа није видео. Попео се још више да боље види.

А онда, угледао је тамну прилику како излази из густог дрвећа. Гризли! Колико је могао видети, била је то звер коју је ранио. Посматрао је како животиња нестаје у заклону шипражја, па се опет помаља на другој чистини. Чак и са даљине могао је да види како се мечка саплиће, тетурала и њише као пијани човек. Сада је био сигуран да је то исти гризли.

Требало би да је већ мртва а она је још на но-

гама. Вероватно тражи младунце. Да има пушку трофеј би коначно био његов.

Осећао је страх, јер је био ухваћен с том лакоом ловачком пушком уместо са оном за крупну дивљач. Бојао се да ће мечка отићи пре него што он стигне да оде у брвнару и узме другу пушку.

Потрчао је низ падину, надао се да ће заобићи мечку и стићи пре ње до језера. Али, и она је пошла његовим правцем. Френк се изненада саплео и ницице пао на тле. Осетио је страх, ужасан страх као и претходног дана када му се звер приближавала. Мечка је прислонила њушку уз тле и следила његов траг.

У канџама

Ловила га је! Покушао је да размишља. Не може да стигне до брвнаре а да га мечка не види. Полако се спустио до потока и пошао узводно. Али, у тренутку када није био заклоњен шипражјем, гризли га је угледао. У слепом, неразумном страху почео је да трчи, што даље од звери која га је прогонила. Пред њим је лежало узвишење и док је успео да се попне, задихао се. Наједном, схватио је да је ушао у клопку. Налазио се скоро на истом месту са кога је убио младунце и на коме је сатима чекао мечку да дође.

Испалио је први метак са 30 метара растојања и одмах схватио да метак тако лаког калибра неће погодити звер са те даљине. Када му се сасвим приближила, испалио је све метке у њене груди. Ни то је није зауставило. Својом огромном шапом ударила га је и бачила на тле.

Покушао је да се откотрља, али њена канџа му се зарила у тело. Као да се нека цинковска мачка поиграва са мишем, подигла га је у ваздух и онда бачила о тле. од ударца је изгубио свест. Када је дошао себи, мечка га је држала зубима око пасу и поново бацала. А онда се поново онесвестио...

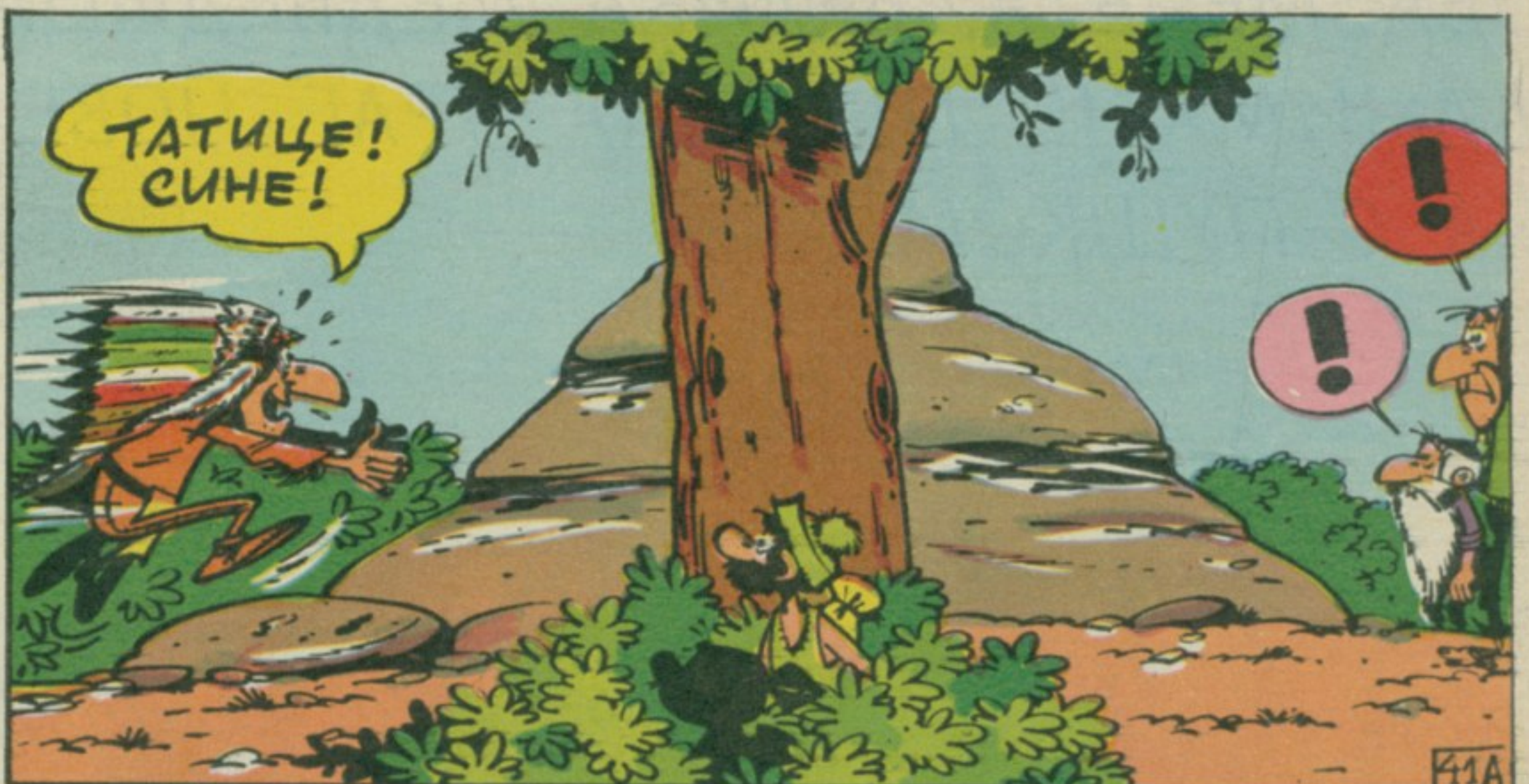
☆☆☆

Када се три дана касније пробудио у болници, сазнао је шта се догодило. На његову срећу, наишао је шумар и већ рањену звер докрајчио још једним метком. Мечка је оставила тешко повређеног човека и отетурала се до лешева својих младунаца. Ту је пала.

Френку Едвардсу су понудили његов крвљу заливени трофеј. Одбио га је. Никада више неће пожелети да пође у лов на гризлије.

Џин Сизер

ЦРНА БРАДА И ИНДИЈАНЦИ



ПАТРОЛА

ВИНО JE БИЛО МУТНО ОД БЛАТА СА ЧИЗАМА, АЛИ НА СЛАБОЈ СВЕЛОСТИ НЕМЦИ ТО НИСУ ПРИМЕТИЛИ

Таман сам устао да мајци додам воде кад је грунуло. Сигурно негде сасвим близу јер су се дебели зидови великог Навиповог подрума у који смо се склонили опасно потресли. Са таванице се на нас сручила права киша малтера и креча. Још се нисмо ни повратили од првог страха нити се прашина од експлозије слегла кад се зачу бат чизама у ходнику и одмах затим врата се с треском отворише и у просторију уђоше три војника.

Немачка патрола — помислили смо сви колико нас је било у подруму и претрнули. Био је 16. октобар 1944. Партизани и Руси већ неколико дана покушавали су у уличним борбама да ослободе град. Немци су пружали пречевит отпор. Градом су кружиле вести да њихове патроле, огорчене због пораза, стрелјају све одреда.

ОСТАЛИ БЕЗ ВОДИЧА

Ја, гимназијалац, стајао сам као скамењен поред мајке и при слабој светлости оно неколико свећа које су осветљавале велику просторију, нетренице гледао у наперене цеви аутомата. Неће нас, ваљда, заиста убити?

Тада сам приметио нешто необично. Аутомати су били другачијег облика од оних које смо годинама гледали у рукама немачких војника. И униформе су за мене биле нешто ново. На глави нису имали шлемове већ уске сиве шајкаче. Руси!!!

Гледали смо их неколико тренутака запрепашћено не знајући шта да радимо. Али, нисмо били збуњени само ми, станари околних кућа, већ и они, наши изненадни гости. Не знам ко им је први притрчао, а онда је настало опште грљење.

Кад је прошла та прва радост, нагуцајући понеку руску реч, питали смо их шта се напољу збива. Већ неколико дана нико од нас није се усудио да изађе из ових подземних просторија испод целог блока зграда преко пута Зоолошког врта. Између великих бетонских бачви и дрвених буради разместили смо душеке и најпотребније ствари које смо довели из станова. Испред и у самој Калемегданској тврђави Немци су се укопали спремајући се да ту пруже последњи отпор, па изнад наших глава нису престајали да пружају топови, и прелећу уз страшни фијук ракете са каћуша. Сада смо од ових уморних, прашњавих и измршавелих младића чули да Руси напредују и да треба бити само још мало стрпљив. Они су извиђачи, претходнице.

Нисам могао да одвојим очи од њих. Били су млади. Рекли су да се зову Николај, Љова и Гриша. Кад су сели да се одморе, скинули су само капе, од оружја се нису одвајали. Нахранили смо их најбољим што смо имали а ја сам изабрао одлично вино које је још мој деда, пре рата власник Навипа, оставио у специјалним боцама.

У БУРЕТУ

Један наш партизан провео их је кроз немачке линије — испричали су нам кад су мало дошли себи — и чим се смрачило они су успели да се прикраву немачким положајима на Калемегдану. Њихов задатак је да осматре положаје и пренесу својој команди тачне координате места на која треба усмерити артиљеријску ватру. На повратку у њиховој близини експлодирала је граната и убила им два друга и партизанског водича.

— Треба да се пробијемо до Бајлонове пијаце — рекао је Николај. — Тамо су наши.

Узалуд смо их задржавали да остану код нас и ту сачекају своје, они су пошто-пото хтели даље. Били су већ код врата кад у подрум улете човек кога смо напоље послали да чува стражу.

ТРИ ПУТА ПЛУС

— Брзо! Сакријте их! — викао је. — Долазе Немци! Горе је пуно двориште!

Узмукли смо се. Где сакрити три

наоружана човека? Срећом неко се сетио.

— У бачву!

Уз велику бетонску цистерну као поручене биле су наслоњене мердевине које су ту оставили момци. Спремали су се да је оперу јер је вино било на измаку, а посао су напустили кад су почеле уличне борбе.

Руси нису имали да бирају. Успентраше се уз лествице и један по један скочише у мрачан отвор цистерне. Чуло се како је три пута плуснуло кад су стигли до дна. По нашем рачуну вино им је могло бити до колена.

Тек што смо склонили мердевине у мрачнији део просторије кад у подрум упаде деоетак немачких војника. Очигледно, о Русима нису знали ништа. Били су препашени, уморни и прљави. И они су се склонили од ватре која је опет постала јача. Видевши да пред собом имају само жене, старце и децу мало су, се умирили. И ми смо одахнули — нису припадали есесовцима већ обичној пешадији.

Прво што су затражили, угледавши силну бурад, било је вино. Једна жена, онако збуњена, наточила им је баш из бурета у коме су се бућкали Руси. Вино је свакако било мутно од блата са њихових чизама али у полумраку преморени Немци то нису приметили.

Прошао је један сат, па други, трећи. Наша нада да ће Немци брзо отићи потпуно се изјавила. Руси у бурету, Немци око нас. Минути су нам се чинили вечност.

ДОБРО РАСПОЛОЖЕНИ

Кад се најзад негде дубоко у ноћ канонада стишала, Немци почеше нешто да се договарају. Пошто су више пута излазили и враћали се, коначно одоше. Сачекали смо десетак минута онда пожурисмо по мердевине и не без муке „испецасмо“ Русе из бурета.

Били су мокри од вина и прилично ошамућени од испарења које су удисали неколико сати, а можда су и они мало сркнули, тек били су добро расположени.

Али Бајлонову пијацу нису заборавили.

Пошто нисмо успели да их наговоримо да остану, ја отрчах горе у стан и пронађох неку стару карту Београда. Како смо умели нацртамо им пут којим ће бити најбоље да крену. Још једном се изљубисмо и Николај, Љова и Гриша, кренуше.

Испратио сам их кроз двориште до другог блока зграда.

Последњи пут сам их видео кад су претрчавши улицу застали на другој страни. Махнули су ми а затим нестали у мраку исто онако изненадно као што су се синоћ и појавили.

Илија Јовичић, Београд
Јевремова 59
Хонорар: 250 н. д.



Мокри момци били су весели јер су и они мало сркнули, али Бајлонову пијацу нису заборавили.

ФАНТОМ: АДЖУМЕ







РАЗ-
БИЋЕМО
МУ
ВРА-
ТА!



ОД ЈУЧЕ
НАМ УЗИ-
МА
ДВОСТРУКО
ВИШЕ!



И
МЕ-
НИ!



НИСАМ КРИВ!
КАД САМ
ЈУЧЕ ОТИ-
ШО У ПРАД
КОД ПИТЕР-
СА...



ЗАШТО
ЈЕ ДВО-
СТРУКО
СКУП-
ЉЕ?

ПЛАТИ
ИЛИ
СЕ ПУ-
БИ!



А ЦЕНЕ
ДВОС-
ТРУКЕ!



ДОЗНАЋЕ-
МО!



АЛИ...
ТАКО
ЋУ
БАНКРО-
ТИРАТИ!



ХМ...
ДАНАС
ЋУ
ИЗГУБИТИ
ПОЛА
ИМОВИНЕ!





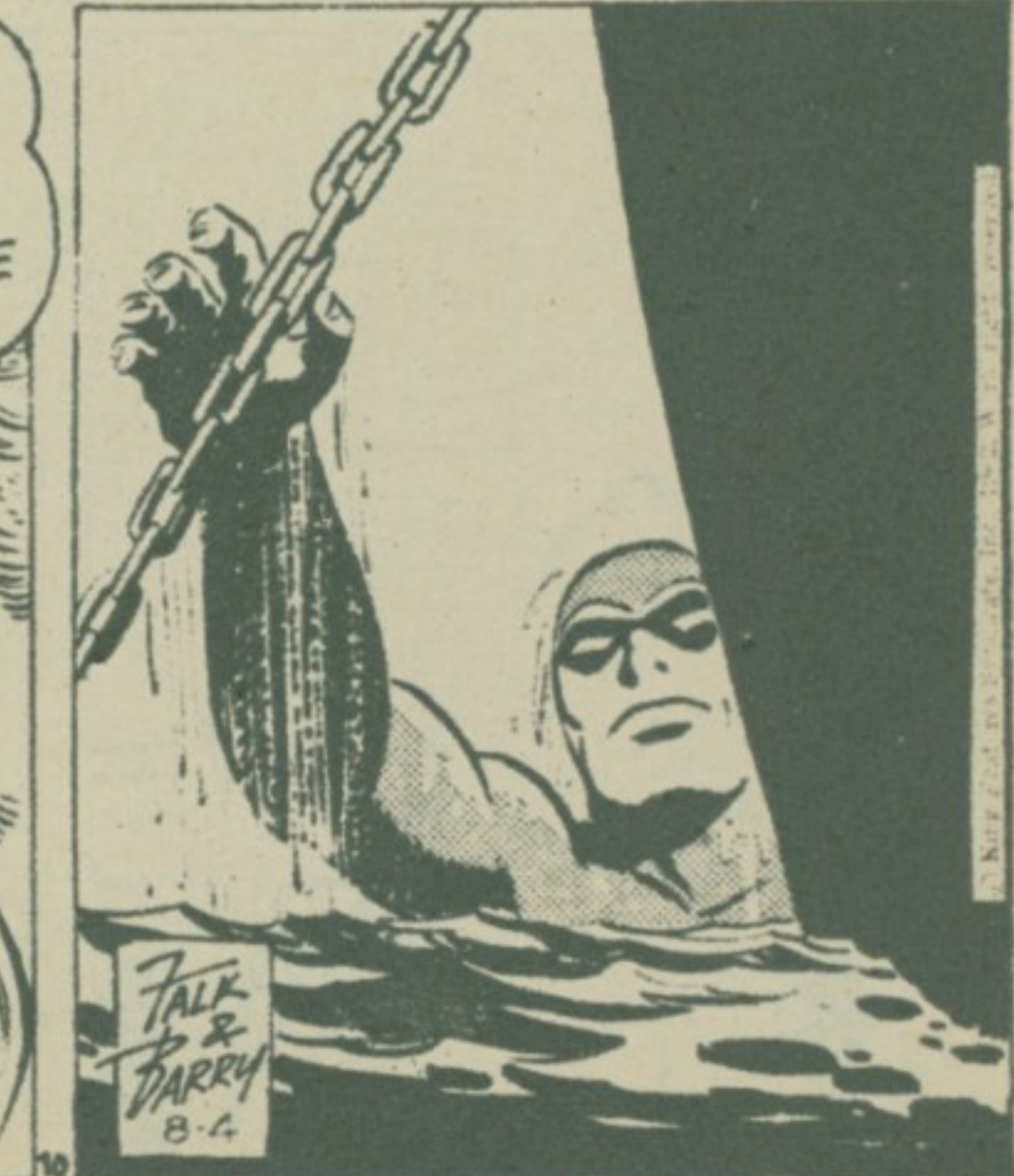


















ДОБРО
НАМ
ДОШЛО,
СТРАН-
ЦЕ!



ТАКВУ САМ
ДОБРОДОШ-
ЛИЦУ И ОЧЕ-
КИВАО!



БАЦИТЕ ОРУЖЈЕ
НА ПОД! СМЕСТА...
СВИ!



КАКАВ
ПОГОДАК!



У КОТЛАРНИЦИ...

ЧУЈЕТЕ
ЛИ
ПУ-
ЦАЊ?



ЗАКЉУЧА-
НИ
СМО!



У КАБИ-
НИ ЗА
СПАВА-
ЊЕ...

НЕКО
НАС ЈЕ
ЗАКЉУ-
ЧАО!



КО
СТЕ
ВИ?

ТО И ЈА
ЖЕЛИМ ДА
ДОЗНАМ О
ТЕБИ!



ОВО ВАМ
ВИШЕ НЕЋЕ
БИТИ ПОТ-
РЕБНО!



А САД
"ГОСПОДО"
СЕДИТЕ!



ЈЕСИ ЛИ
ТИ ИС-
ПРЕБИЈО
МОЈЕ
МОМКЕ?



И ШТА
ТИ
ЗНАЧИ
ОВАЈ
ЗНАК?



МАСКИ-
РАН СИ!
ЈЕСИ ЛИ
УЗ ЗАКОН
ИЛИ ПРО-
ТИВ
ЊЕГА?



САД ЈА
ПОСТАВ-
ЉАМ ПИ-
ТАЊА!



ВИ ОВДЕ УЦЕЊУ-
ЈЕТЕ ЛУДЕ!
ПОСЛЕДИЦЕ ТОГА
ОСЕЊАЈУ ЧАК
И СТАНОВНИЦИ
ЏУНГЛЕ!



ПРЕ-
ДАЈУ
ВАС
ПОЛИ-
ЦИЈИ!

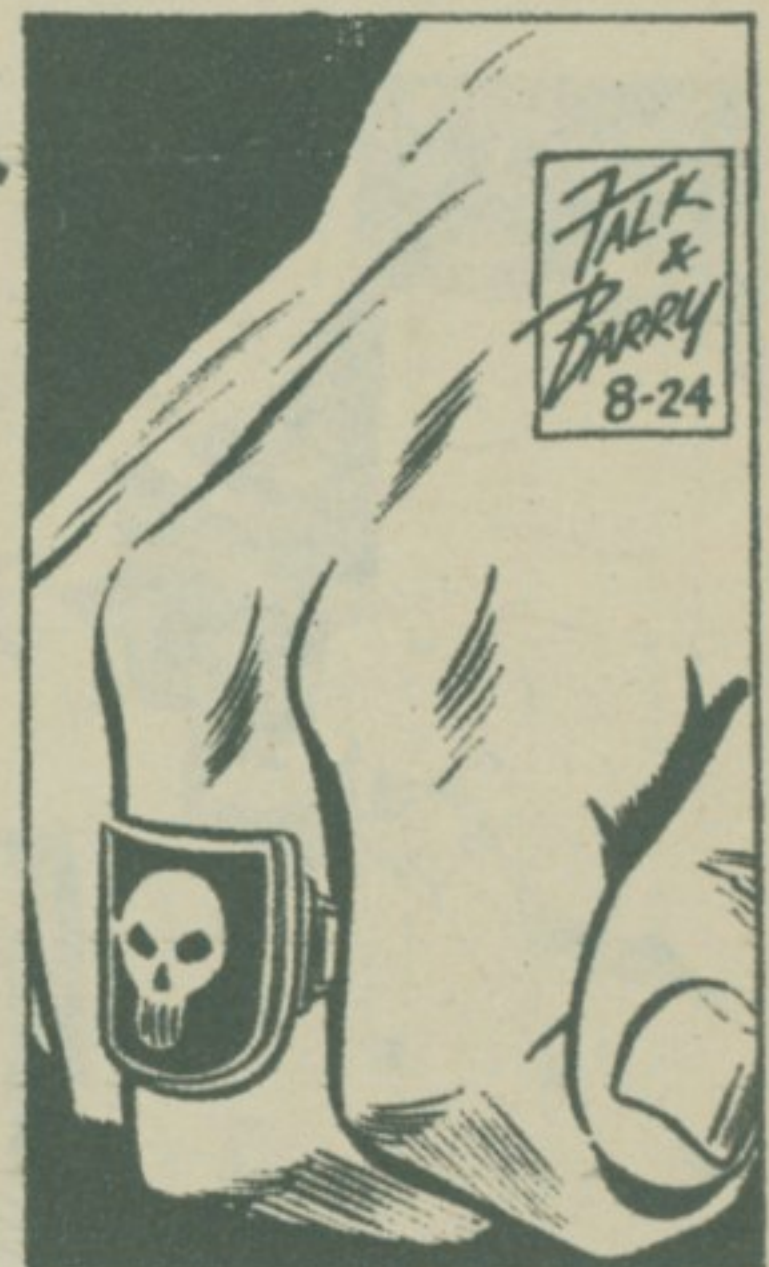
НЕ ЗАТРЧА-
ВАЈ СЕ! БРОД
ЈЕ ПУН МО-
ЉИХ
ЛУДИ!



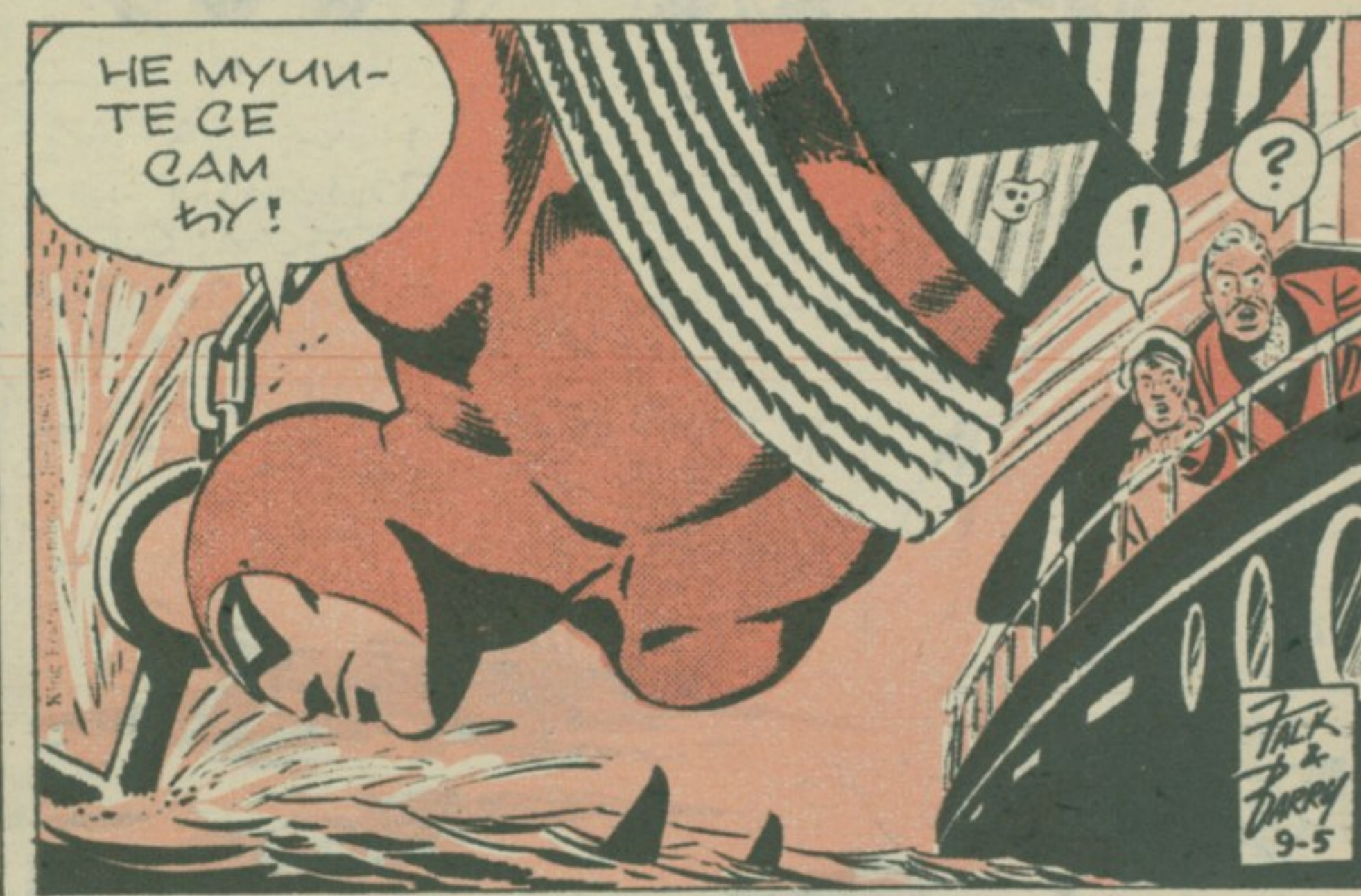
ИПАК ТРЕБА ДА
КАЖЕМ ПОПСИЈУ
ДА САМ ВИДЕЛА НЕ-
КОГ ЧОВЕКА!

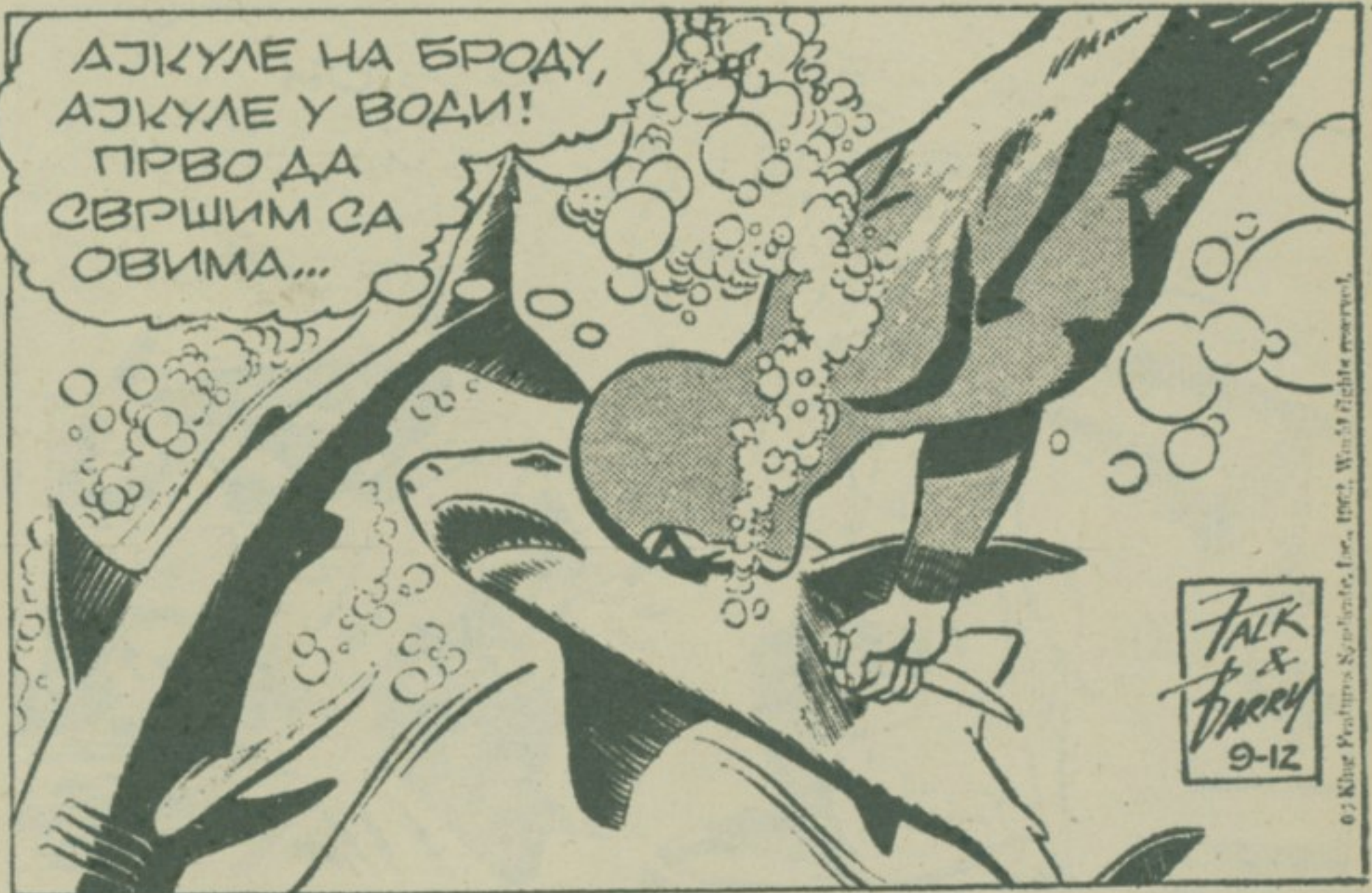


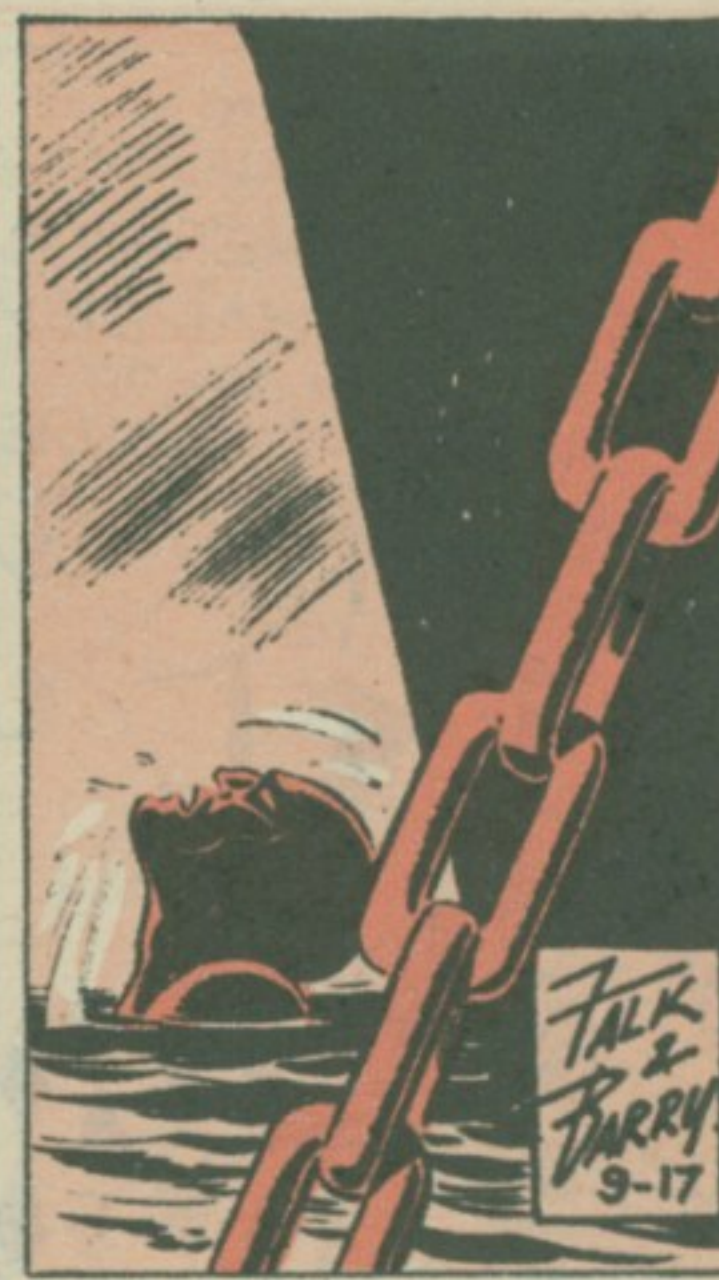
УЗЕЊУ ПИШТОЉ...
ЗА СЛУЧАЈ ДА
НАЛЕТИМ НА
ЊЕГА!





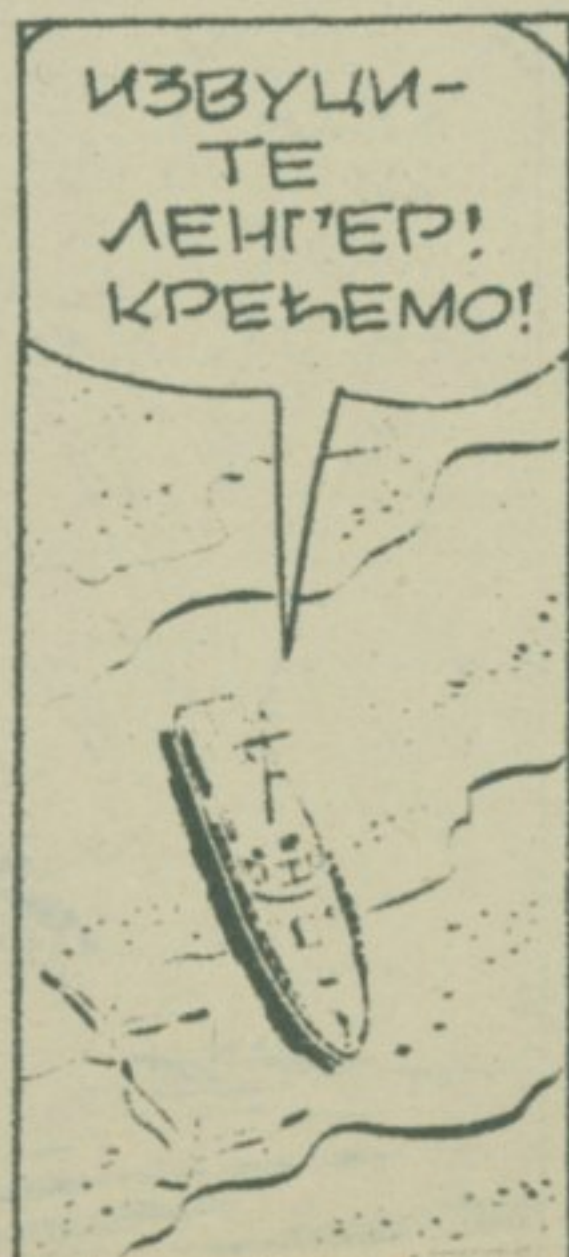






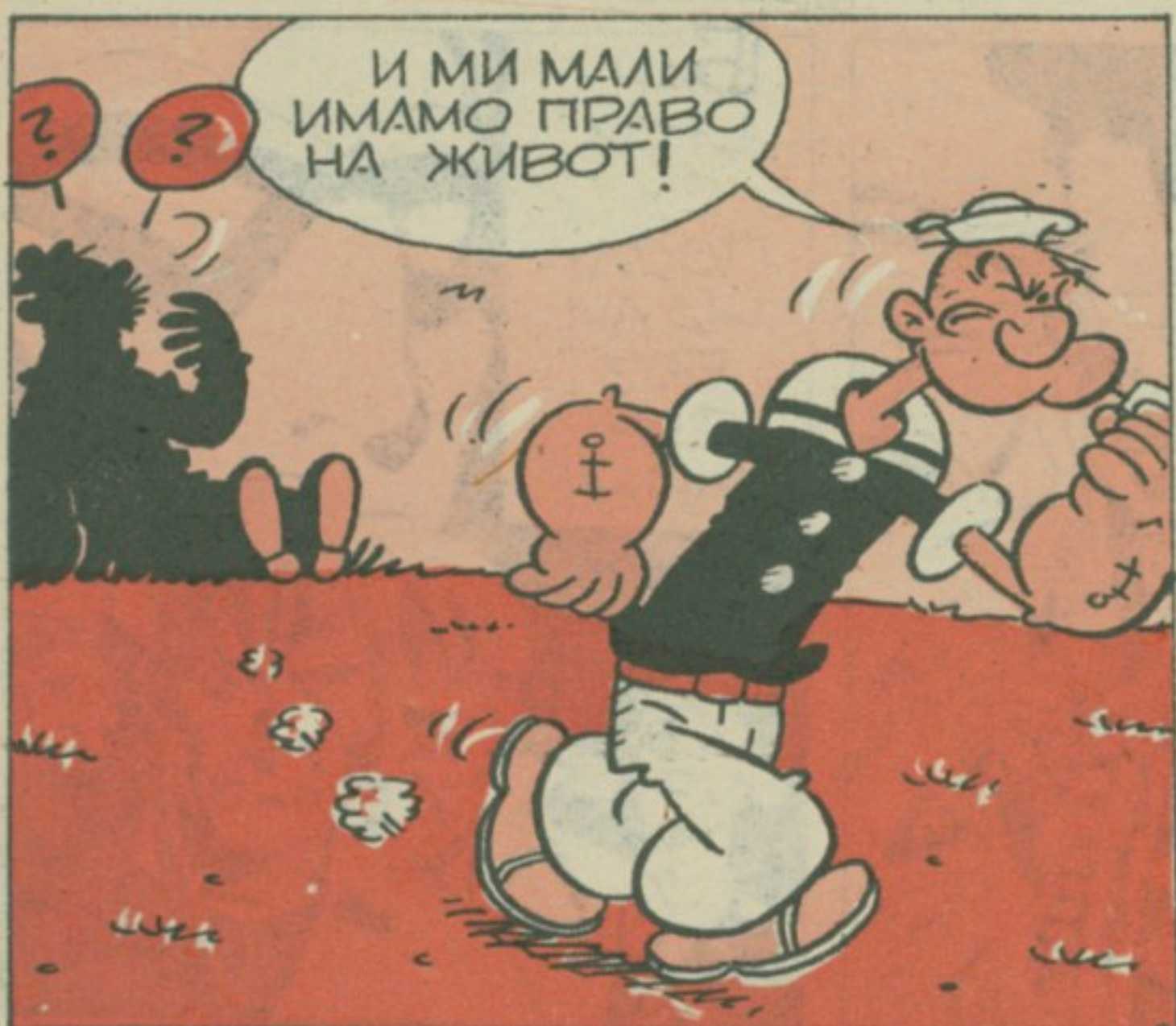












НУЛА Х***** ЛЉУДИ БЕЗ ТЕЛА



АИА,
АИА,
АИА!

САД,
ПРЕГ!
БРЗО!

КАААКАКА!



А ТАДА СЕ
ХИПНОПЛАСТОИД
ОСВЕСТИО...

АИА,
АИА,
АИА!

КОНОПАЦ...
СЛОБОДАН
ЈЕ!



ААААА!

У ТОМ
ЧАСУ ПРЕГ И
ПОЛ ИЗЛАЗИЛИ
СУ ИЗ ПЕКИНЕ...

ТАЈ
КРИМ!
КАО
ДА
ЈЕ...

ДА,
ДОКТОР!
У ОПАС-
НОС-
ТИ
ЈЕ!

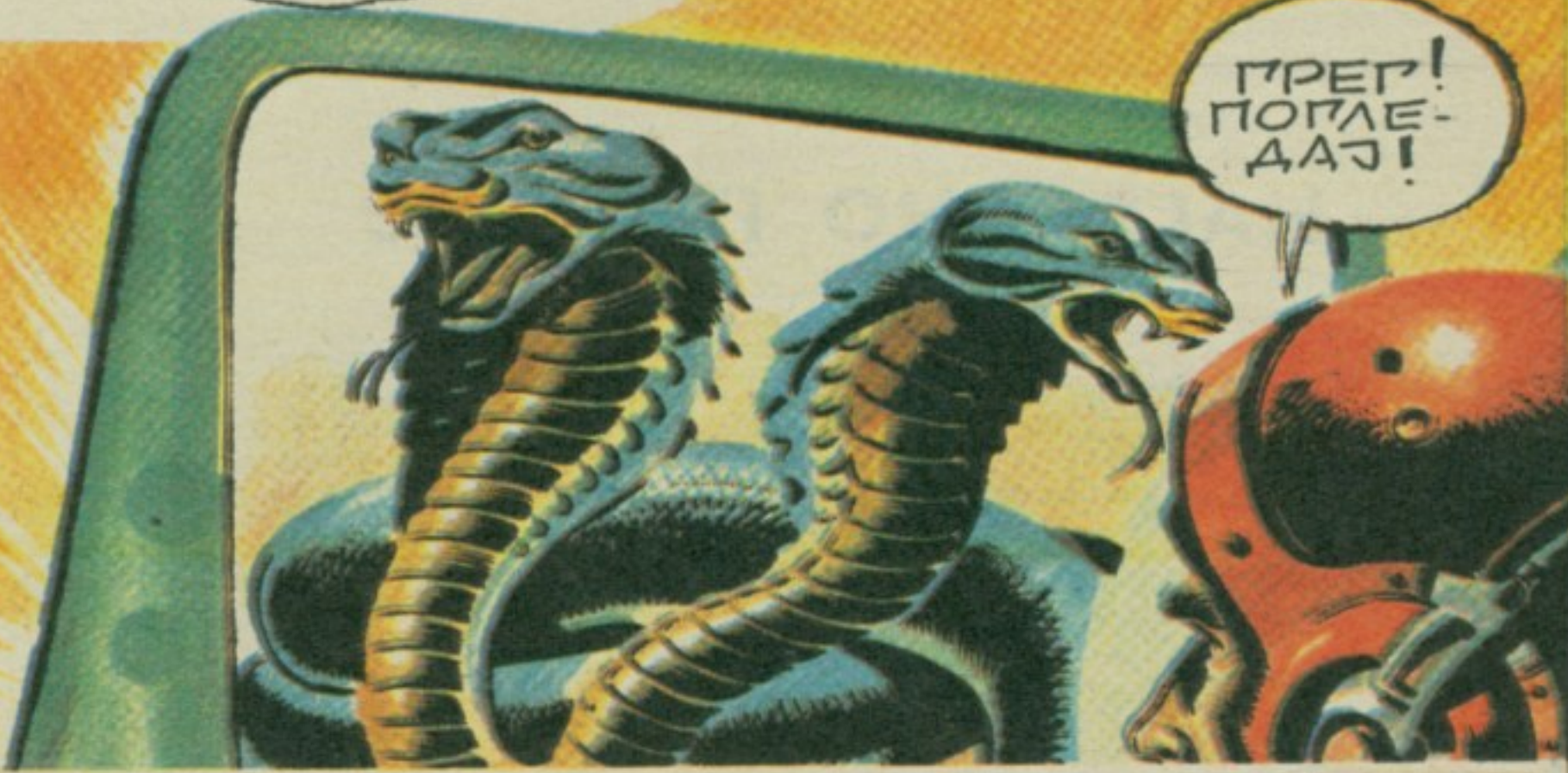


ЗА-
РОБИО
ЈЕ
ДОКТО-
РА!
КУДА
ЛИ ГА
НОСИ?



ИЗА ЊИХ ЈЕ ЧОВЕК-КОЖА ОЧАЈНИЧКИ
МАХАО РУКАМА...

ПОЛЕ! ОН
ПОКУШАВА
ДА
НАМ КАЖЕ...



ПРЕГ!
ПОГЛЕ-
ДАЈ!

И ИДУЋЕМ БРОЈУ: СМРТНА ОПАСНОСТ!

Са Монблана к'о са длана

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

MONT
BLANC

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
И ФИРМА »МОНБЛАН«
ВОДЕ ВАС НА НАЈВИ-
ШИ ВРХ ЕВРОПЕ!

— сазнаћете како је
горе, видети како је
доле и доживети
многа узбуђења!

Налив-перо „Монблан“ донеће вам на крају на-
градне игре незаборавно путовање а мало знања
и вештине и једну од специјалних награда —
поклон „Политикиног забавника“

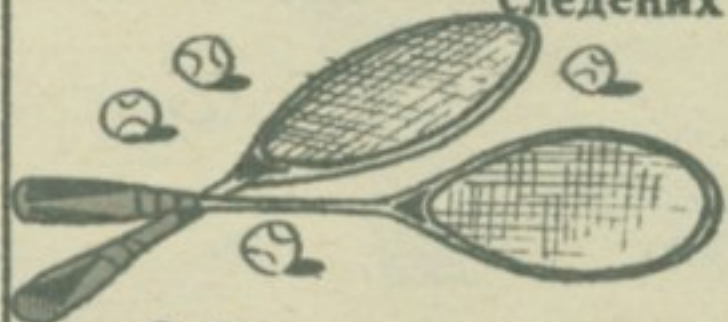
НА МОНБЛАН КРЕЋЕ 17 ПУТНИКА!

Међу учесницима ове ве-
лике наградне игре на срећу
ће бити извучено седамнаест
добитника ПЕТОДНЕВНОГ
НАГРАДНОГ ПУТОВАЊА
НА МОНБЛАН. Срећни до-
битници ће имати обезбеђен
комплетан пансион за све
време пута. Путује се посеб-
ним аутобусом.

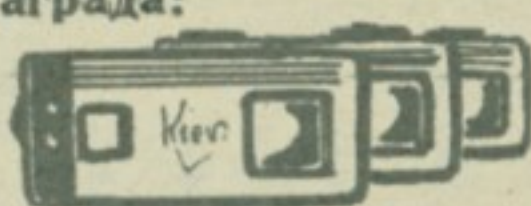
Ако купите налив-перо,
хемијску оповку или гарни-
туру за писање фирме „Мон-
блан“ и поступите по пра-
вилама наградне игре „Са
Монблана к'о са длана“, пружа
вам се јединствена при-
лика да видите Италију,
Алпе, долину Вал д'Аоста,
тунел испод Монблана и
спортски центар у Шамонију
који ће вам остати у трајном
сећању.

ПОСЕБНЕ НАГРАДЕ

Ако тачно одговоре на једно од пет постављених
питања, учесници наградне игре „СА МОНБЛА-
НА К'О СА ДЛАНА“, могу да добију и неку од
следећих награда:



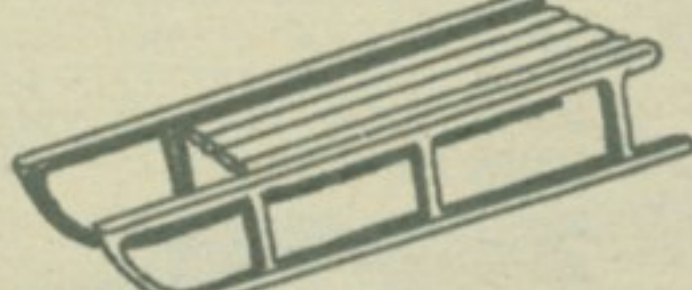
● Комплет рекета
за тенис са лоптама



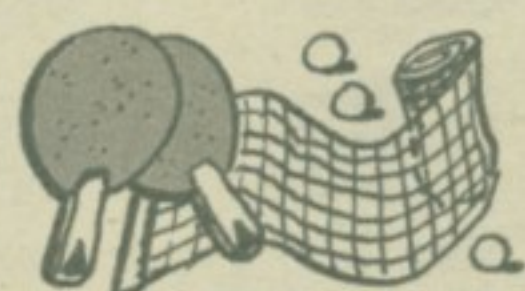
● Три мини
„шпијунска“
фото-апарата



● Два фото-апарата
за тродимензионално
снимање



● Санке



● Комплет прибор
за стони тенис



● Клизаљке са
ципелама



● Лопта за
кошарку

Учесници наградне игре треба с наградним купо-
ном и овереним рачуном да пошаљу САМО ЈЕДАН
ТАЧАН одговор на било које од пет наградних
питања.

ОНО ШТО ТРЕБА ДА СЕ ЗНА

1. Право учешћа у наградној игри има свако
ко у једној од продавница канцеларијског
материјала и књига широм наше земље купи
НАЛИВ-ПЕРО, ХЕМИЈСКУ ОЛОВКУ или ГАР-
НИТУРУ ЗА ПИСАЊЕ фирме „МОНБЛАН“. Зато
обавезно приликом куповине тражите од
продавца оверен рачун.

2. Рачун и један попуњен наградни купон по-
шаљите на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК,
11001 Београд, Македонска 29, најкасније до
22. децембра 1972. године. ТАКО ЋЕТЕ СТЕЋИ
ПРАВО ДА УЧЕСТВУЈЕТЕ У ИЗВЛАЧЕЊУ
НАГРАДНОГ ПУТОВАЊА НА МОНБЛАН.

3. Не заборавите: рачун послат без наградног
купона или наградни купон без овереног ра-
чуна неће се узимати у обзир.

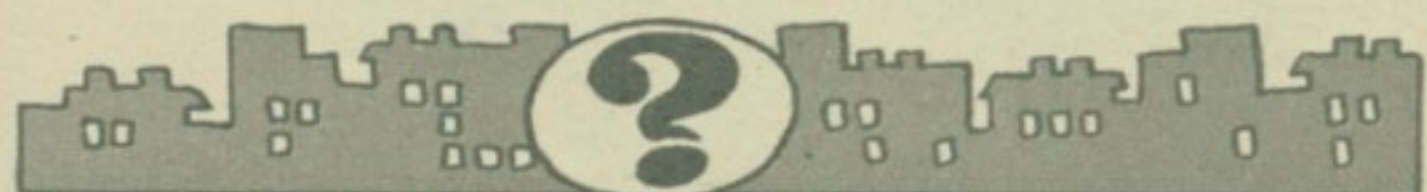
4. Ако поред путовања желите и једну од
посебних награда ЧЕКА ВАС И НАГРАДНО
ПИТАЊЕ. Укупно ћемо објавити пет награ-
дних питања у пет бројева и зато не журите
са слањем тачног одговора.

ДА ВИСТЕ МОГЛИ ДА УЧЕСТВУЈЕТЕ У
ИЗВЛАЧЕЊУ ПОСЕБНЕ НАГРАДЕ потребно
је да поред наградног купона и овереног ра-
чуна пошаљете тачан одговор на само једно
од пет наградних питања.

5. Лица млађа од 14 година не могу путова-
ти на Монблан, али могу своје право на путова-
ње уступити неком ко је старији од 14 годи-
на а кога сами изаберу. У том случају добит-
ницима наградног путовања, млађим од 14 го-
дина, редакција „Политикиног забавника“ до-
делиће посебну утешну награду.

6. Замена награда протувредношћу у новцу
није могућа.

НАГРАДНО ПИТАЊЕ



У ком граду се налази седиште фабрике за израду
прибора за писање „Монблан“?

Одговор _____

НАГРАДНИ КУПОН

Име и презиме _____

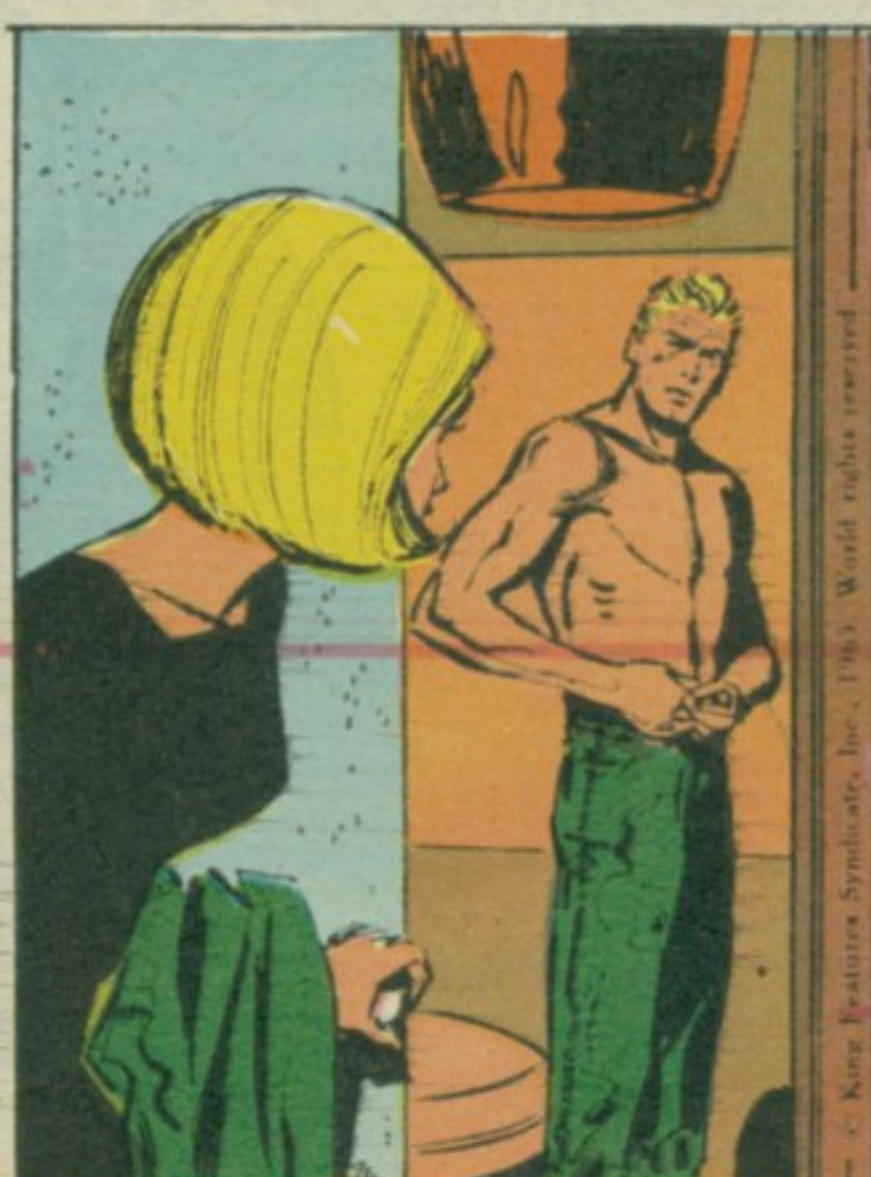
Година рођења _____ Број поште и место _____

Улица и број _____

Налив-перо израђено у фабрици „Монблан“ 1920. године. Модел је носио назив „Баујар“.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН



БУДУЋЕ СЕДМИЦЕ: ЦИНОВСКА СУНЧАНА ПЕЋ!

СПОРТСКИ ПИШТОЛИ



ВАЛТЕР-ОЛИМПИЈА, један од најчувенијих спортских пиштоља на свету, направљен је 1936. године за Олимпијаду у Берлину. За његов пројекат коришћена су искуства стечена са првим моделом за спортска гађања који је ова фабрика конструисала за Олимпијаду у Лос Анђелосу 1932. године.

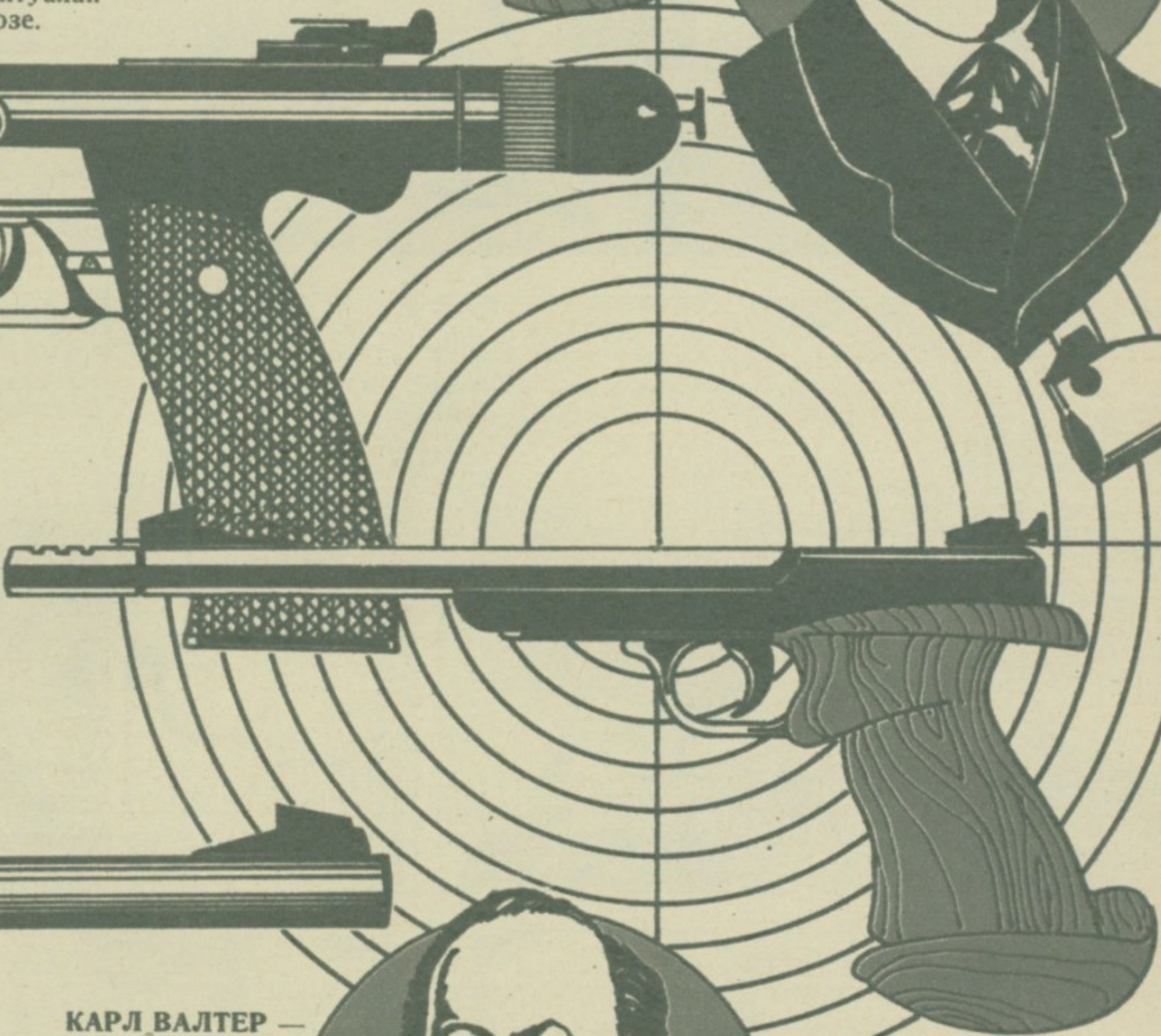


ВАЛТЕР-ОЛИМПИЈА ОСП савремена је верзија валтер-олимпије из 1936. године. Њим је италијански стрелац Ђовани Ливерцани освојио 1970. године светско првенство у брзом гађању с резултатом од 598/600 поена. Нарочито конструисана дршка омогућава да рука заузме најмање напоран положај, па се на тај начин спречава евентуалан трзај услед замора или нервозе.

ЈОХАН ХЕМЕРЛИ (184—1891.), оснивач фирме „Хемерли“.



ХЕМЕРЛИ-МАСТЕР, гасни такмичарски пиштољ калибра 4,5 мм, производи се од 1966. године. Наменен је гађању само једним метком. Одвајањем капице ослобађа се лежиште у које се убацује нарочита капсула од 8 или 12 грама напуњена угљен-диоксидом под високим притиском. Пошто се капица врати на место, повлачи се ручица на бочној страни цеви, метак убацује у комору и пиштољ је спреман за дејство. Једна од најзначајнијих новина фирме „Хемерли“, први пут примењена на овом моделу, јесте систем непомичног нишана и подешавање осетљивости ороза што се постиже системом завртања за регулисање. Пиштољ има и уређај за избацивање вишка гаса.



КАРЛ ВАЛТЕР — (1856.—1915.) — оснивач фирме „Валтер“.



БТ 22 ЛОНГ РАЈФЛ је „Браунингов“ такмичарски пиштољ чија цев, дугачка 15 сантиметара, омогућава постизање значајних резултата. Посебно је цењен као одлично оружје за обуку у спортском гађању. Мада је прилагођен захтевима Међународног савеза спортских стрелаца, основна конструкција му је иста као код свих класичних „Браунингових“ пиштоља.



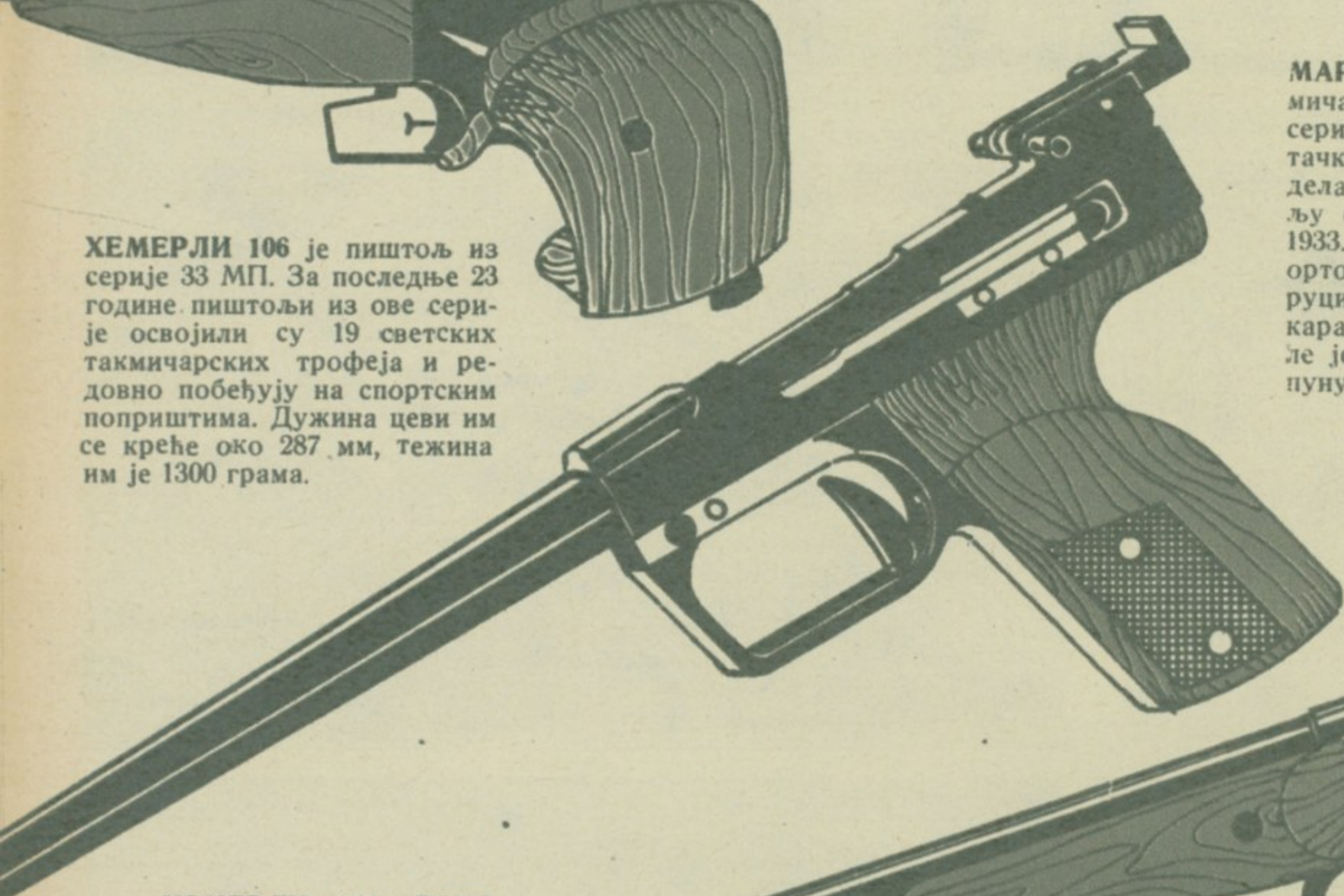
ВАЛТЕР-ХЕМЕРЛИ резултат је послератне сарадње ове две велике фабрике спортског оружја. То је усавршен модел валтер-олимпије и представља основу свих каснијих спортских пиштоља које је фирма „Хемерли“ довела до савршенства.

ПИСТОЉИ ХЕМЕРЛИ

Најпознатије фирме које се баве производњом спортских пиштоља су „Валтер“ и „Хемерли“. Прва је основана 1886. године у Немачкој и за време II светског рата испоручивала је оружје немачкој војсци. После рата била је принуђена да неке своје најуспелије лиценце прода швајцарској фабрици „Хемерли“ којој данас нема премца у прављењу такмичарских модела. Код „Хемерлија“ се пиштољ може поручити и тада се дршка прави по мери купца.



ХЕМЕРЛИ 106 је пиштољ из серије 33 МП. За последње 23 године пиштољи из ове серије освојили су 19 светских такмичарских трофеја и редовно побеђују на спортским поприштима. Дужина цеви им се креће око 287 мм, тежина им је 1300 грама.



ХЕМЕРЛИ 120 ЛОНГ РАЈФЛ калибра је 22 мм. Стручњаци су једногласни да је тешко наћи пиштољ којим би се постизали бољи резултати на растојању од 50 метара. Његове главне карактеристике су савршена равнотежа и амортизација трзаја.



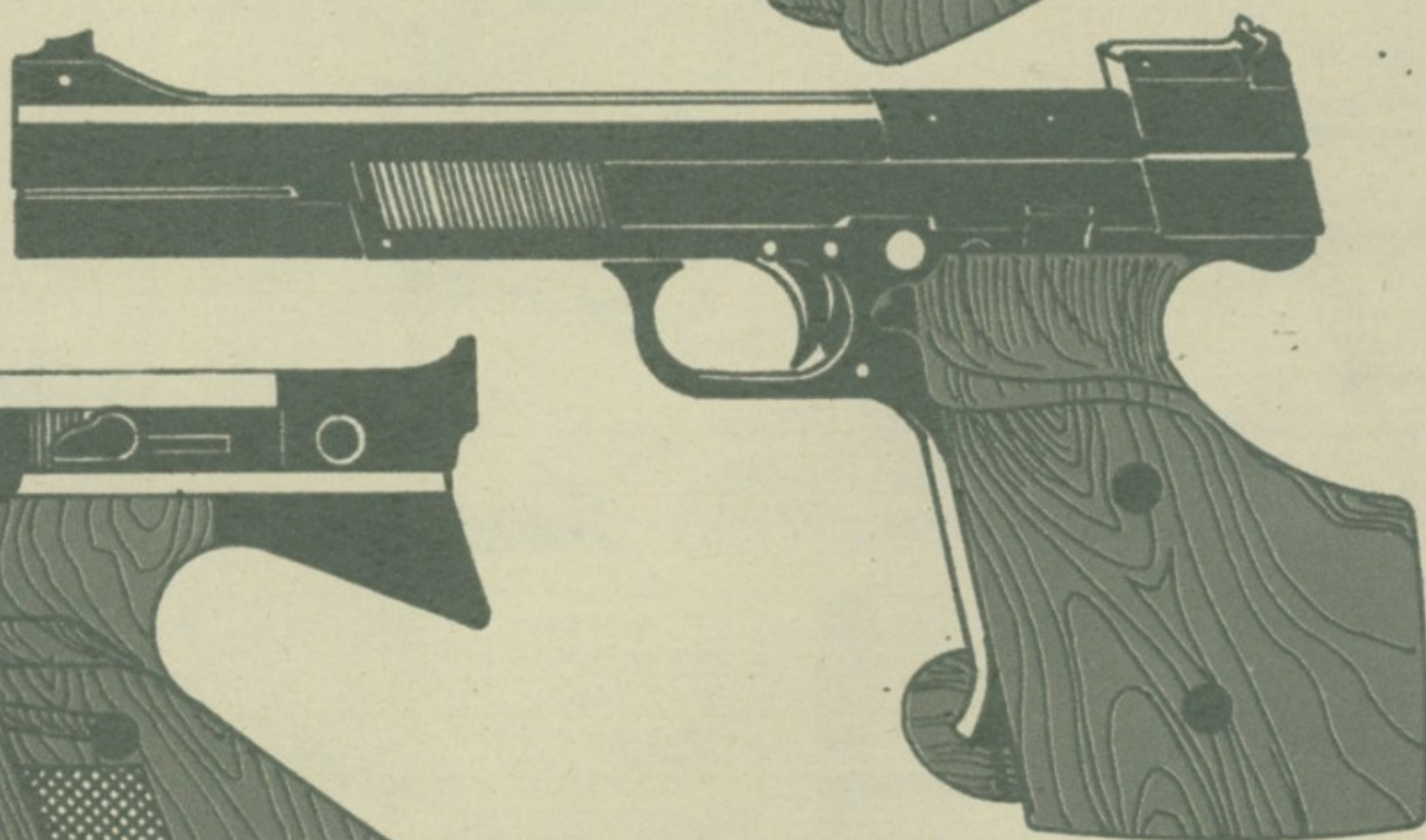
ХЕМЕРЛИ 107 до те мере је прецизан да је могуће извести поправку гађања од 6,5 мм на 50 метара растојања. Баш овим пиштољем поставио је чехословачки стрелац Фалта свој фантастичан рекорд на шампионату у Плзену — 582 круга од 600 могућих!



ХЕМЕРЛИ 230 појавио се на тржишту 1971. године као нов олимпијски модел. Дугачак је 295 мм, висок 145 мм, тежак 1240 грама. Постоји и модел чија је цев краћа — 253 мм. Посебна пажња обрађена је једноставности конструкције. Овај се пиштољ може веома лако саставити и раставити, материјал од кога је начињен првокласног је квалитета. Микрометарски завртањ омогућује прецизно подешавање нишана. Начин на који се из цеви одводе гасови представља новину у конструкцији.



МАРТИНИ-ХЕМЕРЛИ 33 МП, такмичарски пиштољ, први модел из серије која представља полазну тачку свих потоњих спортских модела ове фабрике. На овом пиштољу фирма „Хемерли“ први пут је, 1933. године, применила такозвану ортопедску дршку начињену према руци купца. Ово ће касније постати карактеристично за све њене моделе јер таква дршка омогућује потпуну контролу над оружјем.



ХЕМЕРЛИ-ИНТЕРНАЦИОНАЛ 208, као и његов „рођак“ хемерли-интернационал 210, најсавременија је верзија славног валтер-олимпије. Дугачак је 225 мм, тежак свега 995 грама. Да би се ублажио трзај при изласку метка из цеви, додаје се посебан контратег којим се повећава и дужина цеви и њена тежина.



БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Инспектор Жеди био је већ неколико недеља у Франкфурту, код свог колеге и пријатеља Ханса Хајнриха. Једне вечери, у Хајнриховом стану zazвонио је телефон. После краћег разговора, немачки инспектор се обратио Жедију:

— Мој пријатељ, познати научник доктор Ернст, чуо је да сте у Франкфурту па вас моли да га заједно са мном сутра увече посетите. Желео би да од вас затражи неки савет.

— Врло радо — прихвати Жеди — само се бојим да доктор не прецењује моје знање.

Наредне вечери, два инспектора су дошла у вилу доктора Ернста, која се налазила у једном дивном парку ван града. Самог доктора високог, пријатног човека интелегентних очију, нашли су у модерно опремљеној лабораторији. Он их је љубазно поздравио, а затим је представио двојицу својих колега:

— Ово су господа Волф и Хербигер...

Помоћници су били права супротност један другоме. Док је Хербигер, са својом црном брадом, наочарима без оквира и строгим погледом лично на правог научника, деце и прилично одбојне Волфове црте одавале су утисак неозбиљности.

— Ви и ја имамо нешто заједничко, господине Жеди — настављао је љубазно Ернст. — Интересовање за енигме...

— Претпостављам да вам је потребна моја помоћ — пређе на ствар Жеди.

— Тако је — одврати научник. — Нећу да околишим, већ ћу вам одмах рећи да сам у — смртној опасности! Наиме, неко је сазнао да сам пронашао лек који у необичним размерама појачава људске рефлексе. Дакле, та особа ми је телефонирао и понудила милион марака у замену за ово откриће... Моји асистенти су присуствовали разговору и могу да потврде...

— Тако је — рече Волф.

— Разуме се да сам одбио — настави научник. — На то ми је незнанац одвратио да ће чекати до поноћи и да ће ме, ако ни тада не пристанем — убити!

— Јесте ли обавестили полицију?

— Не, не бих желео да јавност сазна за мој проналазак. Зато сам и позвао вас двојицу. Хоћете ли да останете код мене до поноћи?

— Можете се поуздати у нас, докторе Ернст! — рече инспектор Хајнрих.

Затим су се договорили да Хајнрих чува ходник пред лабораторијом, а да Жеди мотри напољу...

Дуго се ништа није догодило. А онда, у поноћ, Жеди је приметио једну сенку у жбуњу.

— Станите! — викнуо је. Међутим, сенка потрча и замаче у шумарак који је окруживао имање. Жеди схвати да је потеряо бесмислена. Уто изиђе Хајнрих.

— Шта се догодило?

— Приметио сам неког човека, али је побегао у шуму. Хајдемо да обавестимо Ернста!

Кад су два инспектора ушла у лабораторију, затекли су необичну сцену: поред обијеног ормара лежао је доктор Ернст са раном на потиљку, а крај њега су стајали асистенти. Хербигер је у руци држао парче оловне цеви.

— Па он је убијен! — повика инспектор Хајнрих.

— Не — одговори му Жеди, који је већ клечао крај жртве. — Још дише. Позовите лекара и обавестите полицију! Пошто је остао сам са двојицом асистената, Жеди поче да прегледа ормар.

— Бочице са новим леком су нестале! — примети Волф.

ПОНОЋ ЈЕ, ДОКТОРЕ ЕРНСТ!

— Молим вас, испричајте ми тачно шта сте видели — рече инспектор.

— Па, овако је било... Око поноћи сам чуо некакву буку, те сам позвао Хербигера и са њим дојурио у лабораторију. Нашли смо доктора како пузи, а поред њега ову оловну цев. Узео сам је и дао Хербигеру, који је на њој пронашао трагове крви...

— Штета, можда сте тако избрисали отиске. А где сте вас двојица били до поноћи?

— Ја сам са доктором до 11 сати радио на неким анализама — рече Волф — а затим сам отишао у другу лабораторију да проверим

један опит. Када сам чуо буку, отрчао сам у библиотеку по Хербигера...

— Добро, даље сте рекли. А ви, Хербигер, јесте ли напуштали библиотеку пре поноћи?

— Наравно да нисам. Какво је то питање? Пре свега, ми вас уопште не познајемо. Можда сте ви ушли у лабораторију!

— Ја сам чувао ходник — умеша се инспектор Хајнрих, који се управо вратио. — Могу да посведочим да није ушао!

— То ништа не доказује — иронично примети Хербигер. — Ви сте га и довели овамо. Ко зна...

— Оставите се! — преки-

де га Хајнрих. — Само ви и Волф могли сте да уђете у лабораторију а да вас ја не приметим, јер постоји ходник између ње и библиотеке!

— Па то је смешно! — узвикну Волф. — Зашто бисмо то чинили?

— Како то да ви нисте ништа чули? — упита Жеди Хербигера.

— Библиотека је изолована од звука.

Уто се појавише полицајци и разговор престаде.

☆☆☆

Научник је сутрадан издахнуо. За то време, инспектори су са полицијом радили на осветљавању случаја.

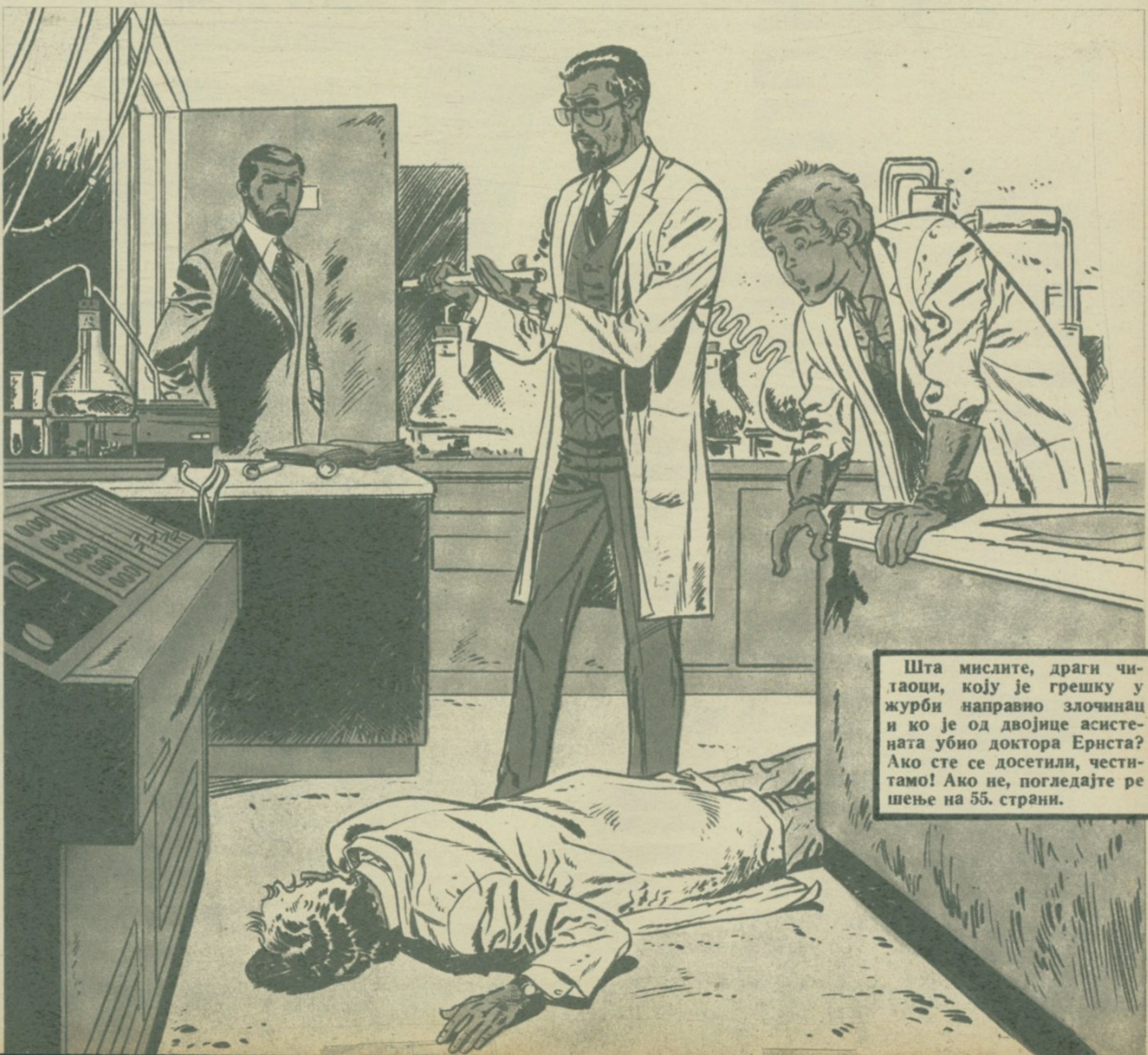
— Добио сам резултате испитивања оловне цеви — рекао је Хајнрих Жедију. — Нема никаквих отисака, сем оних које су оставили асистенти. Ипак, све ми се чини да је један од њих тројице кривац!

— Гле, а шта је са човеком кога сам видео у парку?

— Мислим да је он ту био само да нас завара.

Жеди је размишљао. Затим се насмеја.

— Сто му громава, у праву сте! — рече. — Сада ми је све јасно. Кривац је направио једну велику грешку...



Шта мислите, драги читаоци, коју је грешку у журби направио злочинац и ко је од двојице асистената убио доктора Ернста? Ако сте се досетили, честитамо! Ако не, погледајте решење на 55. страни.

НЕЗАБОРАВНИ ЈУНАЦИ ИЗ ФИЛМОВА ВОЛТА ДИЗНИЈА

специјални
попуст

20%



ПОКЛОН КОЈИ ТРАЈЕ ЦЕО ЖИВОТ!

У ЧЕТИРИ ИЗВАНРЕДНО ИЛУСТРОВАНЕ КЊИГЕ СА ПРЕКО 60 ПРИ-
ПОВЕДАКА ПОНОВО ЋЕТЕ УЖИВАТИ У ЧУДЕСНОМ СВЕТУ МАШТЕ
ВОЛТА ДИЗНИЈА, СА ДИЗНИЈЕВИМ ЛИКОВИМА ПОСЕТИЋЕТЕ ДАЛЕ-
КЕ ЗЕМЉЕ И УПОЗНАТИ ТАЈНЕ ПРИРОДЕ.
КОМПЛЕТ ОД 4 КЊИГЕ СА УКРАСНОМ КУТИЈОМ СТАЈЕ 200 ДИНАРА.



КУПЦИ ЗА ГОТОВО уживају попуст од 20% тако да добијају
по повлашћеној цени од 160 динара цео комплет. Уплату ћете
извршити приликом пријема пакета од поштару — поузећем.

КУПЦИ НА ОТПЛАТУ добиће комплет по цени од 200 динара.
Уплатиће у 10 редовних месечних рата по 20 динара, после при-
јема књига (рачуна и уплатнице) почев од дана пријема књига.
ПРВУ РАТУ ПЛАТИЋЕТЕ ПОШТАРУ.



КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КОМПЛЕТ У ПРЕ-
ДУЗЕЋУ СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА.

ПОРУЏБЕНИЦА

Издавачком предузећу ВУК КАРАЏИЋ, 11001 Београд, Краљевића Марка 9
Овим НЕОПОЗИВО купујем комплет од 4 књиге ЧУДЕСНИ СВЕТОVI ВОЛТА ДИЗНИЈА.
ЗА ГОТОВО — по цени од 160 динара. Платићу поузећем.
НА ОТПЛАТУ — по цени од 200 динара. Прву рату платићу поштару.
(непотребно препрстати)

Купац _____ Место и пошт. бр. _____

улица и бр. _____ Радна организација _____
Овера о запослењу _____

(печат и потпис овлашћеног лица) _____ Купац _____

Поруџбеница се оверава само при куповини на отплату.
Пензионери уместо овере прилажу одрезак чека од пензије.
(У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду)



СРЕДЊОШКОЛЦИ! МАТУРАНТИ!

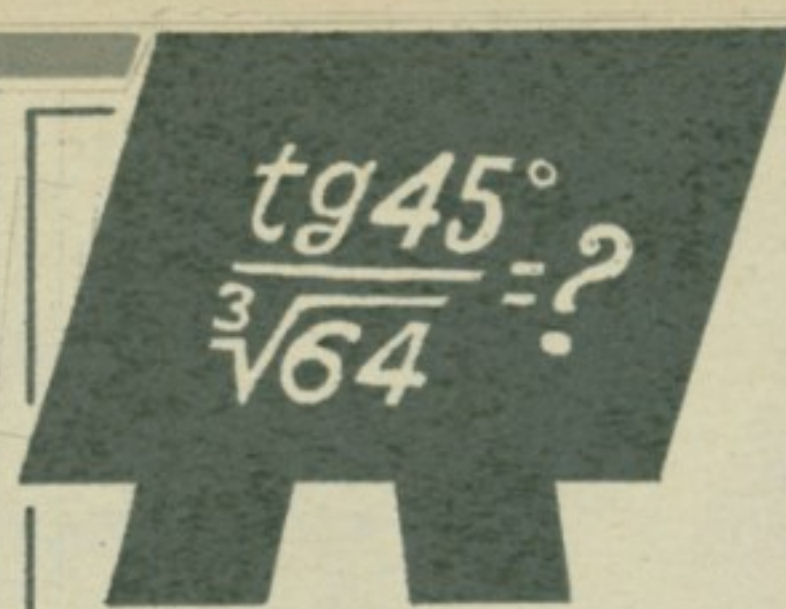
ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ

ИСТОРИЈА, БИОЛОГИЈА, ГЕОГРАФИЈА, СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК, ФИЗИКА, ХЕМИЈА и МАТЕМАТИКА за I, II, III и IV разред, по наставном плану у једној књизи.

Овај познати приручник на чијем састављању је радила група искусних педагога, представља идеалан уџбеник за брзо и ефикасно понављање и састављање градива из наведених предмета у току школске године, као и за припрему матуре.

Приручник има 378 страна и веома повољну цену од само 40 динара. Плаћање поузећем приликом пријема књиге.

Поручбине слати на адресу: НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, 11000 БЕОГРАД — Француска 7.



КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“ (I књига за први, II књига за други, III књига за трећи разред гимназије, техничких и осталих средњих школа). Књиге садрже комплетну израду свих задатака! Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 40 динара. Ко наручи све три књиге заједно, платиће свега 100 динара!



ИЗАБРАНА ДЕЛА МАЈНА РИДА

1. Коњичка патрола
2. Ловци на скалпове
3. Са Мисисипија
4. Јахач без главе
5. Поверена тајна

Цена комплекта: 70 дин.

Љубитељи пустоловне литературе с великим уживањем ће читати ова дела прослављеног Мајна Рида.

Купац који наручи цео комплет од пет књига за готово (плаћање у року од 30 дана или поузећем), добија бесплатно дело Крешимира Ватистића „ТАЈАНСТВЕНА ГАЛИЈА“.

ИЗАБРАНА ДЕЛА КАРЛА МАЈА

1. Винетуови наследници
2. Махарадино благо
3. Трапер Јастребов кљун
4. У долини смрти
5. Сибирски ловац
6. Шумска утвара

Цена комплекта: 90 дин.

Сигурно је да читаоцима не треба посебно представљати Карла Маја, писца незаборавних књига о борбама и авантурама освајача прерије. Цео комплет од шест књига представља целику под заједничким насловом „КОЛОНА НЕУСТРАШИВИХ“.

Купац који наручи свих шест књига за готово (плаћање у року од 30 дана или поузећем), добија као награду и седму књигу, дело домаћег писца историјских романа Милорада Јанковића „ОМИШКЕ СТРЕЛЕ“.

ИЗАБРАНА ДЕЛА ФЕНИМОРА КУПЕРА

1. Ловац на јелене
2. Последњи Мохиканац
3. Пионири
4. Извидник
5. Прерија

Цена комплекта: 120 дин.

Пет књига које садржи овај комплет представљају једну целину под насловом „КОЖНА ЧАРАПА“. Главне личности ових романа, славни ловац и извидник Нати Вампо, познатији под надимком „Кожна чарапа“ и његов нераздвојни пријатељ Индијанац Чингачгук — „Последњи Мохи-

канац“, доживљавају низ узбудљивих авантура које се читају с напетošћу и у једном даху.

Купац који наручи свих пет књига за готово (плаћање у року од 30 дана или поузећем), добија бесплатно дело Жерара Периаа „КРОЗ НОЋ ВЕЛИКОГ ДРВЕТА“.

Сви наведени комплекти могу се купити на отплату са најмањом месечном ратом од 30 дин. Попуњену и оверену наруџбеницу пошालите на адресу: НИП „МЛАДО ПОКОЉЕЊЕ“, 11000 БЕОГРАД, ФРАНЦУСКА 24.

НИП „МЛАДО ПОКОЉЕЊЕ“
11000 Београд, Француска 24

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем за готово (поузећем) — на отплату (непотребно прецртати):

„Изабрана дела Мајна Рида“
комплет-а у вредности од дин. _____

„Изабрана дела Карла Маја“
комплет-а у вредности од дин. _____

„Изабрана дела Фенимора Купера“
комплет-а у вредности од дин. _____

(Име, очево име и презиме)

(Број поште, место, улица и број)

(Овера о запослењу за купце на отплату)

(Потпис наручиоца)

Уплату ћу извршити у року од 30 дана (поруџбина за готово), односно у _____ месечних рата (поруџбина на отплату) на жиро рачун: „Младо покољење“, Београд, бр. 608-1-206-1.

ВЕЛИКА НАГРАДНА
ПРОДАЈА КЊИГА

НИП „МЛАДО ПОКОЉЕЊЕ“,
БЕОГРАД

Драги читаоци!

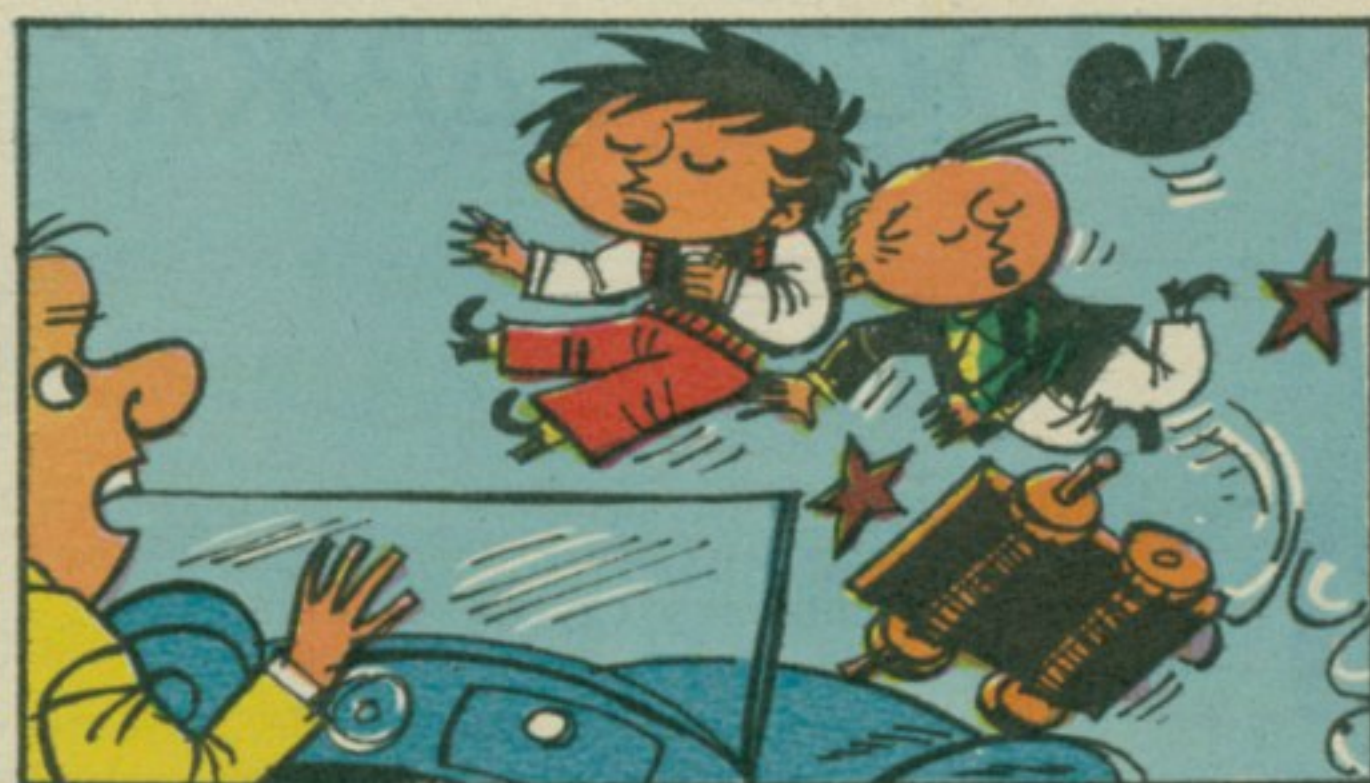
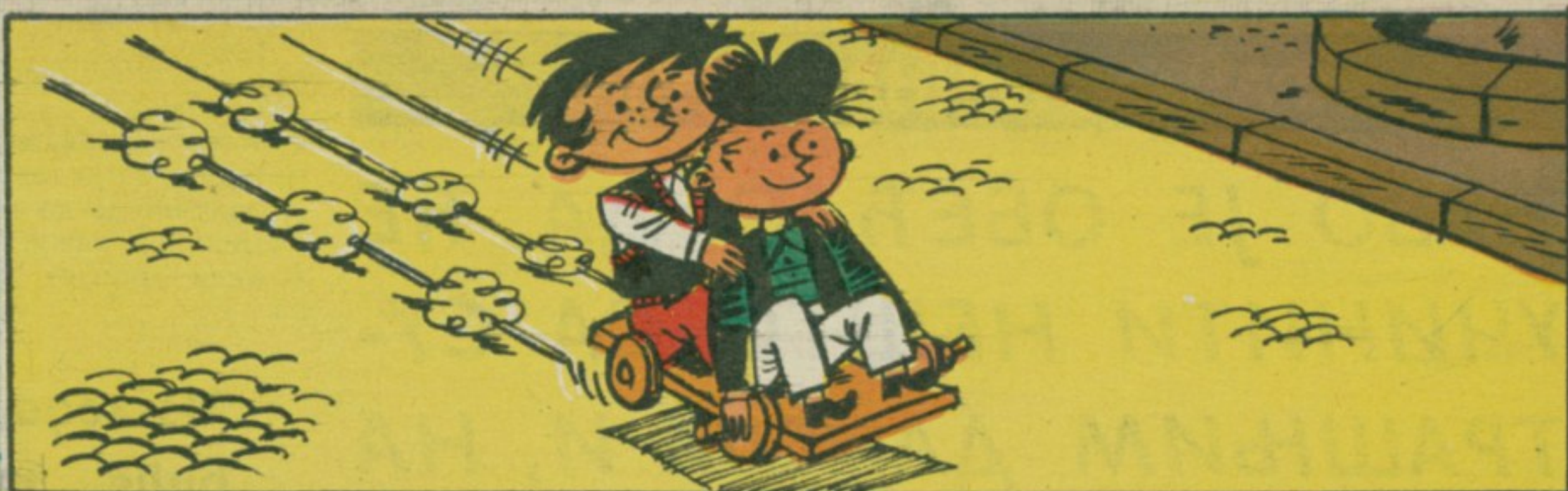
Издавачка кућа „Младо покољење“ организује сталну наградну продају књига из својих богатих колекција. У овом броју ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА нуди вам следећа издања:



У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН
СТРИП

ГРИНГО:

УЛИЧНИ
ФОТОГРАФ



ИГРАЧКЕ — АПАРАТИ ЗА ДОМАЋИНСТВО

СВЕ ИГРАЧКЕ ПАКОВАНЕ СУ
У ОРИГИНАЛНИМ И ВЕОМА
УКУСНИМ КУТИЈАМА.

ОДАБЕРИТЕ ОД ИЗЛОЖЕНИХ
ИГРАЧАКА ШТА ЖЕЛИТЕ ДА
КУПИТЕ, НАПИШИТЕ БРОЈ И ЦЕНУ
У НАРУЧБЕНИЦУ, ПОПУНИТЕ ЈЕ
И ПОШАЉИТЕ НА АДРЕСУ
„ТЕХНОАУТО“.
ЧЕКАЈТЕ — ПОШТАР ЋЕ ВАС УВРЗО
ОБРАДОВАТИ.



ТЕХНОАУТО
БЕОГРАД
Страхињина Бана 1
Телефон 624-740
Предузеће за промет
возила, делова и
прибора, заступање
иностраних фирми
и инжењеринг



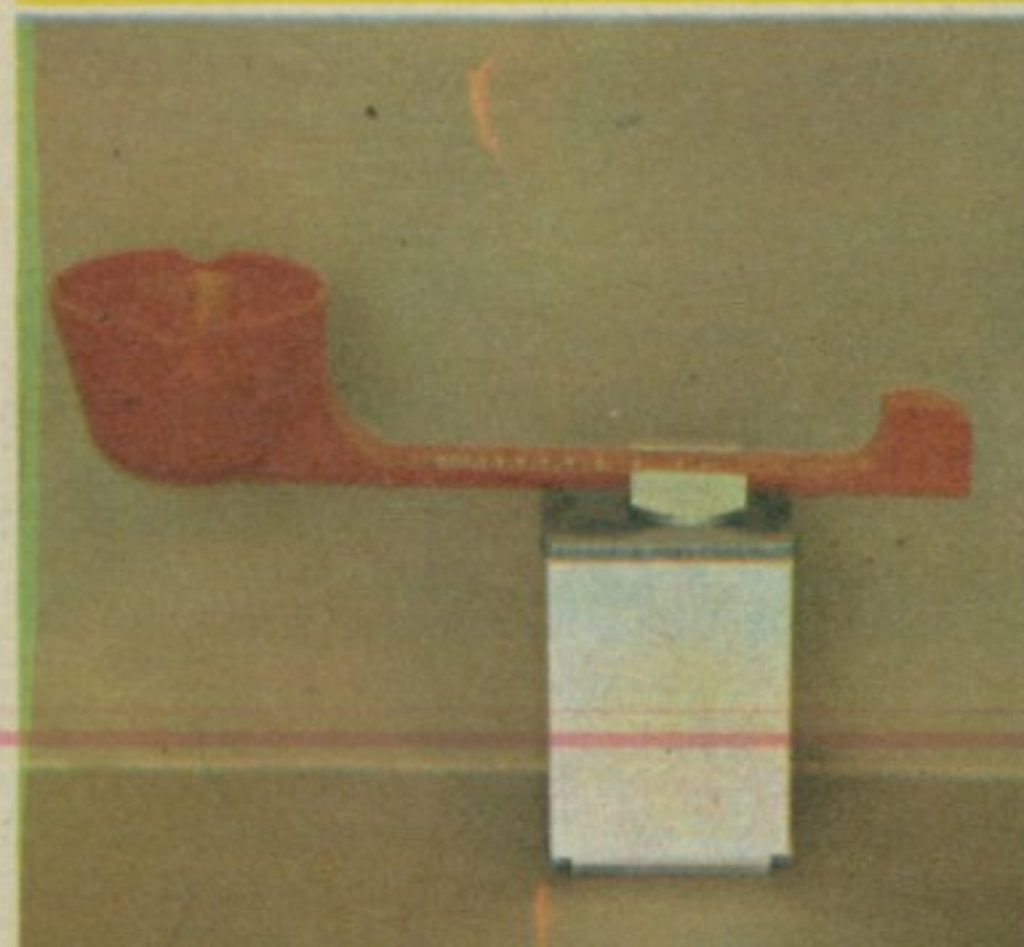
МЕХАНИЧКИ САТ (394) Дин. 21,00



ШТЕДЊАК 1 (6512Г) Дин. 10,00



МАШИНА ЗА СУШЕЊЕ
ВЕША (5008) Дин. 28,80



ВАГИЦА (5030)

Дин. 21,00



ШТЕДЊАК 2 (71103)

Дин. 28,00

„ТЕХНОАУТО“, СТРАХИЊИНА БАНА 1, 11000 БЕОГРАД НАРУЧБЕНИЦА

Овом неопозиво наручујем играчку (апарат за домаћинство)
број: _____

Укупан износ од _____ динара платићу поштару кад прима
пакет, трошкове поштарине и 2 динара на име паковања.

(Име и презиме)

(Број поште, место, улица и број)

(Датум)

(Потпис лица које ће платити пакет)

Попунити, изрежати и поштом на адресу: „Техноауто“, 11000 Београд,
Страхињина Бана 1.

ТЕХНОАУТО

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЋАВО ЈЕ ОБЕЋАО ДА ЋЕ УЧИНИТИ НЕШТО СА СУ- ТРАШЊИМ ДАНОМ И, НА ЖАЛОСТ, ОДРЖАО ЈЕ РЕЧ

САКЕ КОМАЦУ

Господине директоре, шта наредујете да радим? — глас младог благајника у слушалици био је на ивици плача. — Канцеларија се руши од поверилаца. Ни игла не би имала где да падне... Траже свој новац. Петорица кажу да се неће маћи док не добију макар део, било колико... Један прети да ће довести банду разбијача да нам униште канцеларију...

— Одакле телефонираш? — уплашио се Марујама. — Надам се не из канцеларије?

— Шта вам пада на памет! Да сам покушао да вам телефонирам из наше канцеларије, разнели би ме на комаде. То би значило да знам где је шеф а кријем од њих! Јављавам вам се из продавнице дувана на углу...

— Хмм... да... — Марујама се замисли. — Кажи им: нека дођу сутра. Сутра ћу им сигурно исплатити део дуга...

— Како да им то кажем? Колико смо им само пута обећавали — сутра. Ма неће хтети ни да ме саслушају. Уосталом, дођите па им сами то реците уместо што се стално кријете...

— Не кријем се. Трчим по граду, покушавам да нађем новац, зар не схваташ?... — Марујама заћута и тужно пређе погледом по бедној чајници у којој је седео. — Добро, сад ћу доћи, сам ћу с њима да поразговарам.

Црне мисли

Био је крај године. Крај године увек доноси непријатности, али овог пута није мирисало на непријатности већ на праву катастрофу. Никада није био у очајнијем, безизлазнијем положају. Банкротство међу ситним и средњим пословним људима достигло је ужасавајуће размере. Мала металопераћивачка фабрика „Марујама и компанија“ чекала је свој час пропасти, неизбежне у том тајфуну банкротства. Чак су се и велике фирме бориле с тешкоћама. Сутра ће пропасти. А данас, данас је дан уочи банкротства. Кад сутра поднесу на исплату многобројне менице које је издао...

Фабричица није дуго живела. Стварао ју је мукотрпно, малтене циглу по циглу. Тек што је стао на ноге а — дошао је крај. Жену и децу послао је њеним родитељима, није могао више ни да их храни. Радници су једва нешто и радили: ко би уосталом грбачио ако нема изгледа ни на какву будућност, а власник и ње већ неколико месеци не исплаћује пуну плату? У току тих последњих месеци Марујама је страш-

Марујама се није никада одликовао неком нарочитом храброшћу, а сад је осећао да га од црних мисли пробија ледени зној. Сопствена канцеларија изгледала му је сад пакао. И одлучио је да се послужи једном очајничком лажи. Лажи која ће одложити пропаст до сутрашњег дана...

Изгледа, биће пиринча!

— Поздрављам вас господо! — Скупивши сву своју храброст он је покушавао да се срдечно осмехне повериоцима. Кад је ушао, њихове очи блеснуле су крвожжено као у чопора изгладнелих вукова. — Часна реч, веома ми је жао што сте морали долазити толико пута. Вероватно сте већ и жуљеве добили... Средњом, успео сам сад да нешто средим и...

— А шта ћете нам дати као награду за те наше жуљеве? — оштро рече један ошинувши Марујама погледом неповерења. — Колико сте нас већ пута обманули сличним изјавама!

— Не, не, овог пута нема обмане! — и даље с напором осмехнуо се Марујама.

— На свету још има добрих љу-

ди. Један веома угледан и веома, веома богат човек обећао је да ће ми сутра по подне дати извесну суму... Нећу да вас лажем, сума није толика да бих одмах могао да исплатим све своје дугове, али ћу од ње ипак моћи свакоме од вас да вратим бар извесан део.

— У готовом новцу?

— Разуме се, у готовом! Не треба да сумњате. Ако желите, могу одмах да га позовем телефоном да вам он лично потврди. — Марујама пружи руку према телефону.

— Ма, не, није потребно — повериоци су пожурили да поверују у добру вест.

— Верујемо вам — рече један чичица. — Захваљујући вама нећемо на дан Нове године остати без пиринча...

Повериоци су устали, спремни да пођу.

— Значи тако, сутра после ручка? Тачно?

— Апсолутно тачно. Дођите у три часа. Али да не бисте чекали, биће боље да дођете у четири.

Када је и последњи поверилац отишао, млади благајник га запита:

— Марујама-сан, је ли ви то озбиљно...?

— Непошта! Успео сам да нађем неку пару. Није много, али ће бити за прве рате... А ти сад иди кући и одмори се. Нема смисла да и даље овде седиш. Видим и сам, на смрт си уморан, потпуно си зелен у лицу. Иди, иди...

ДАН УОЧИ ПРОП



У наступу беса и очајања Марујама је хтео да згази одвратну сиву животињу...

Кад је остао сам у канцеларији, Марујама се замисли.

Дан уочи банкротства... Металопераћивачка фабричица „Марујама и компанија“ сутра више неће постојати. Какво чудно осећање! И њему и фабрици остаје још само једна ноћ. Кад би бар нешто могао да учини... Али не, ништа се не може смислити и измислити. Да покуша да се некуд сакрије?...

Самоубиство, или...

Зазвонио је телефон.

— Опростите, морам да вас опозovem да сте с плаћањем телефона заикаснили већ четири дана — глас благајника телефонске компаније звучео је суво. — Ако сутра не платите бићемо принуђени да вам искључимо телефон.

— Не брините, молим вас, сутра ћу обавезно платити...

Опет телефон. Један од оних којима је издао менице. Већ сутра те менице биће потпуно безвредне хартије.

— Марујама-сан, надам се да ћете извршити своју обавезу. Сутра ћемо их поднети банци на исплату...

Сутра... Сутра њега овде више неће бити. Не, не намерава да самоубиством оконча свој живот. Побећи ће, сакриће се. Женини родитељи ће га примити. Пребациваће му, наравно, бројати му сваки залагај, али га ипак неће истерати из своје куће...

Изненада је преко пода претрчало нешто сиво. Пацов! Каква одвратна животиња. Скочио је и, против своје воље, потпетицом притиснуо дугачак реп.

— Пустите ме! Боли! — писну пацов.

— Шта то значи? — промрља Марујама обливен хладним знојем.

— Ти... Ко си ти?

— Баво, ко бих друго био? Зар не разумеш? — пиштала је животиња. — Пустите ме, кажем ти. Боли ме!

— Ах, ђаво! — заурла Марујама.

— Па јасно, кад неко нема среће, нема је до краја! Зар ми је мало мојих мука? Овде си баш нашао да се настаниш! Значи, због тебе ћу ја сутра банкротирати?

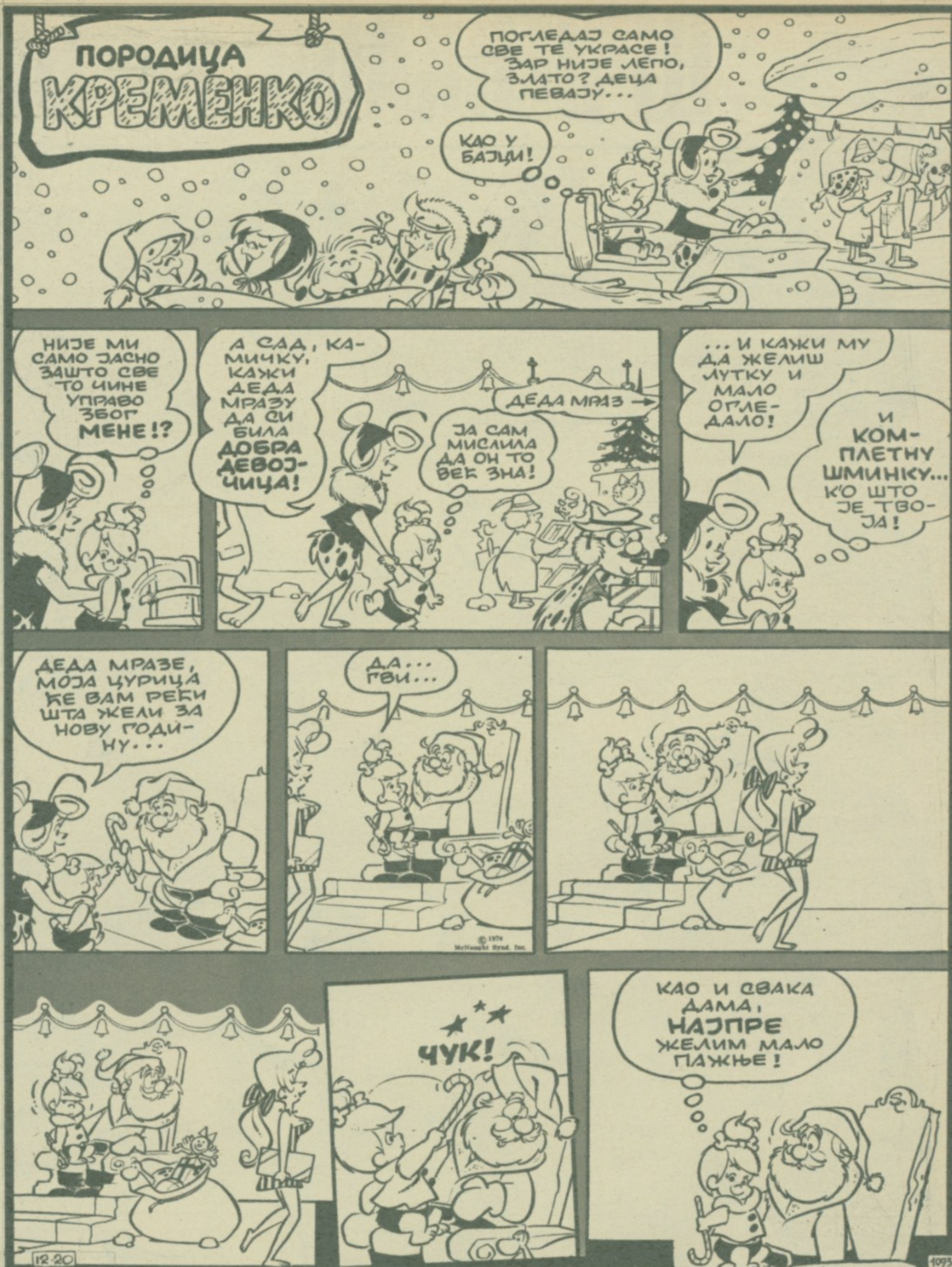
Знам ја шакбе!

У наступу беса и очајања Марујама је хтео да згази одвратну сиву животињу, али ђаво завапи:

— Поштеди ме! Испунићу ти што год зажелиш!

— Што год зажелим?! — Марујама очигледно није поверовао у ове речи: јарост у њему беснела је снагом урагана. — Не лажи! Знам ја та кве. Ти да ми испуниш жељу?

— Не лажем. Уверавам те да не лажем. Затражи нешто, па ћеш се уверити.



***** ПЛОЧА ЗА ВАС *****

ЕМИНА

Ансамбл Седам младих већ дуго са успехом наступа у земљи и иностранству. Сваки његов телевизијски шоу направљен је са пуно маште и привлачи многобројну стару и младу публику. После веома успеле верзије светског хита „Борекито“, Седам младих представљају нам се одличним синглом на коме су четири нове композиције: „ЕМИНА“, „И МАМА И ТАТА“, „КОФА ЈЕ БУШНА“ и „ЈУЦА И КУЦА“. Плочу је издала РТБ, а цена је 13,40 динара.



ТИ РЕКС

Пошто је увидео да са првобитном групом Ти-носаурус Рекс не може да се пробије у мноштву енглеских састава, Дејв Болан је унео неке измене, те су сада, уз пратећи састав, он и Мики Фин једини солисти. Са нешто измењеним именом (Ти Рекс) ова група је одмах почела да избацује хитове који су се попели на врхове енглеских топ листа. Недавно се код нас појавила и њихова последња композиција „ДЕЦА РЕВОЛУЦИЈЕ“. Издао ју је Југотон, а цена је 16,50 динара.



ЦРВЕНКАПА и ВУК



Исеците ову таблу као и два круга у доњем углу (то су пиони који представљају вука и Црвенкапу) и залепите их на чвршћи картон да се при употреби не би исцепали.

Играју два играча а осим табле и два пиона потребна им је још и коцкица (као у игри „Не љути се човече!“). Пре почетка игре играчи бацају новчић увис да би одредили ко ће у игри бити „вук“ а ко „Црвенкапа“. Побеђује играч који први стигне у „бакину кућу“. Игра почиње тако што играчи бацају коцкицу и са старта напредују за онолико поља колико показује број на коцкици.

Ако пион дође на поље које представља „ружичасти цвет“, онда мора да се креће заобилазним путем који је такође обележен цветићима.

Ако пион дође на поље које представља „љубичасту птицу“, играч има право да још једном баца коцку.

Ако пион дође на поље које представља „плавог лептира“, онда опет мора да се креће заобилазним путем који је обележен лептирима.

Ако пион дође на поље које представља „наранџасту рибу“, помиче се унапред за још три поља.

Ако пион падне на поље које представља „жути кладенац“, пропушта два бацања коцкице.

Ако једном од играча пион дође на већ заузето поље, „уловљени“ играч мора да се помери уназад за два поља.



ВУК



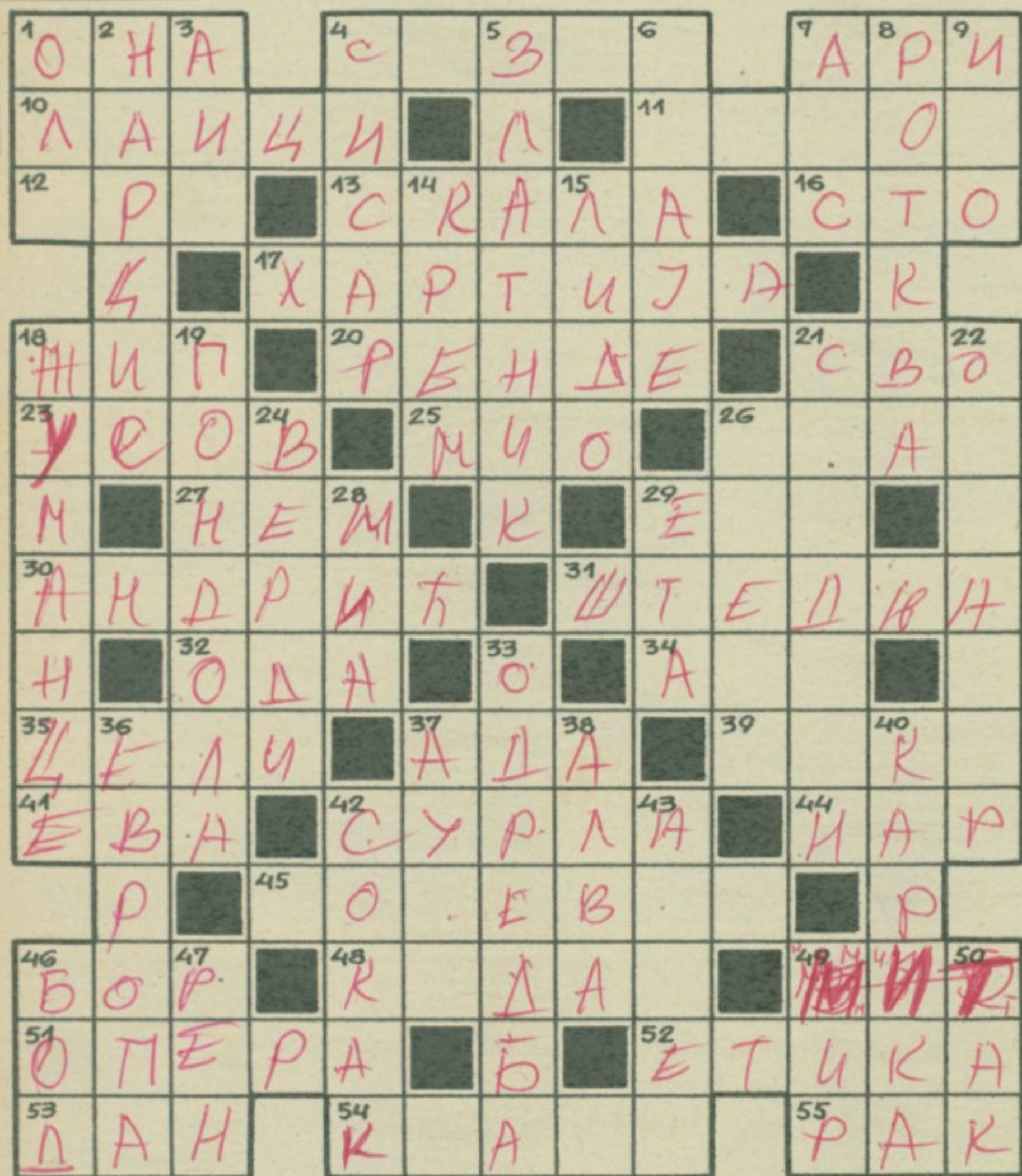
ЦРВЕНКАПА

ВОДОРАВНО:

1) друга, 4) митолошки син бога Еола, осушен да ваља тешку стену узбрдо, која би се, чим би се он приближио врху, поново скотрљала, 7) мера за површину (множ.), 10) нестручњаци, 11) супстанца опасна за човечији живот, токсин, 12) град у Француској, 13) музичка лествица, 16) део намештаја, 17) папир, 18) печат, 20) кухињска потреба, треница, 21) целокупно, 23) лавина, 25) драг, 26) напад, 27) без дара говора, 29) град на Сицилији, 30) наш познати књижевник, нобеловац (Иво), 31) чување новца, уштеда, 32) песма узвишеног садржаја, 34) новозеландско дрво за бродоградњу, 35) неоштећени, потпуни, 37) речно острво, 39) птица грабљивица, 41) име београдске глумице Рас, 42) део главе код слона, 44) јужно воће, 45) креветац новорођенчета, љуљка, 46) четинарско дрво, 48) филмски исечак, 49) легенда, 51) музичко сценско дело, 52) наука о моралу, 53) део седмице, 54) пољопривредна алатка, 55) речна и морска животиња.

УСПРАВНО:

1) црна креда, 2) врста цвећа, 3) острво у Преспанском језеру, 4) животиња из кола кичмењака, 5) златни новац, 6) предворје у позоришту, биоскопу и сл. 7) уметност (лат), 8) врста поврћа, 9) име књижевника Андрића, 14) жућкасто-бела боја, 15) купалиште у Венецији, 18) део јајета, 19) дуг венецијански чамац, 21) спортски објекат, 22) полутар, 24) познати италијански композитор („Аида“), 26) додатак (лат.), 28) име глумице Оремовић, 29) грчко слово, 33) уредба, налог, 36) један континент, 37) дворана на универзитету, 38) источњачка посластица, 40) алка, 42) улицица (турц), 43) шкорпија, 46) поен у игри, 47) љут корен, 49) тишина, 50) билијарски штап.



РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) стража, 7) обрада, 13) раоник, 14) брокат, 15) Елба, 16) Цар, 18) море, д, а, 19) миран, в, н, 21) ИГ, 23) Зајечар, 24) ат, 25) нада, 27) Ануј, 28) ода, 29) арија, 31) ан, 32) врат, 33) наум, 35) икра, 37) грам, 39) ас, 41) редов, 44) лер, 45) скор, 47) жаба, 48) АП, 49) граната, 51) ар, з, н, 53) бреда, б, н, 55) гора, 58) сто, 59) були, 61) опанак, 63) старац, 65) ванила, 66) тарана.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дина, полугодишња 44,00 дина, тримесечна 22,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Уплате на текући рачун 608-1-82-1. Годишња претплата у иностранству: ДМ 36 — \$ 12 — FF 54 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефон: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31/1 тел. 22-711.

На основу нишлених републичког секретаријата за културу СРС број 413-21/72-03 од 20. VII 1972. године не плаћа се порез на промет.



МУШКЕ ИЛИ ЖЕНСКЕ ЧАРАПЕ?

Драги Забавниче, идем у VI разред и одличан сам ученик, али имам и један проблем. Мама ми сваке јесени даје хулахоп чарапе и ја их радо носим јер ми је у њима угодно. Недавно ми је један друг рекао да су то „женске“ чарапе. Молим те одговори ми је ли тачно.

Дејан Мартиновски, Скопје,
Ул. Гоце Делчева 17

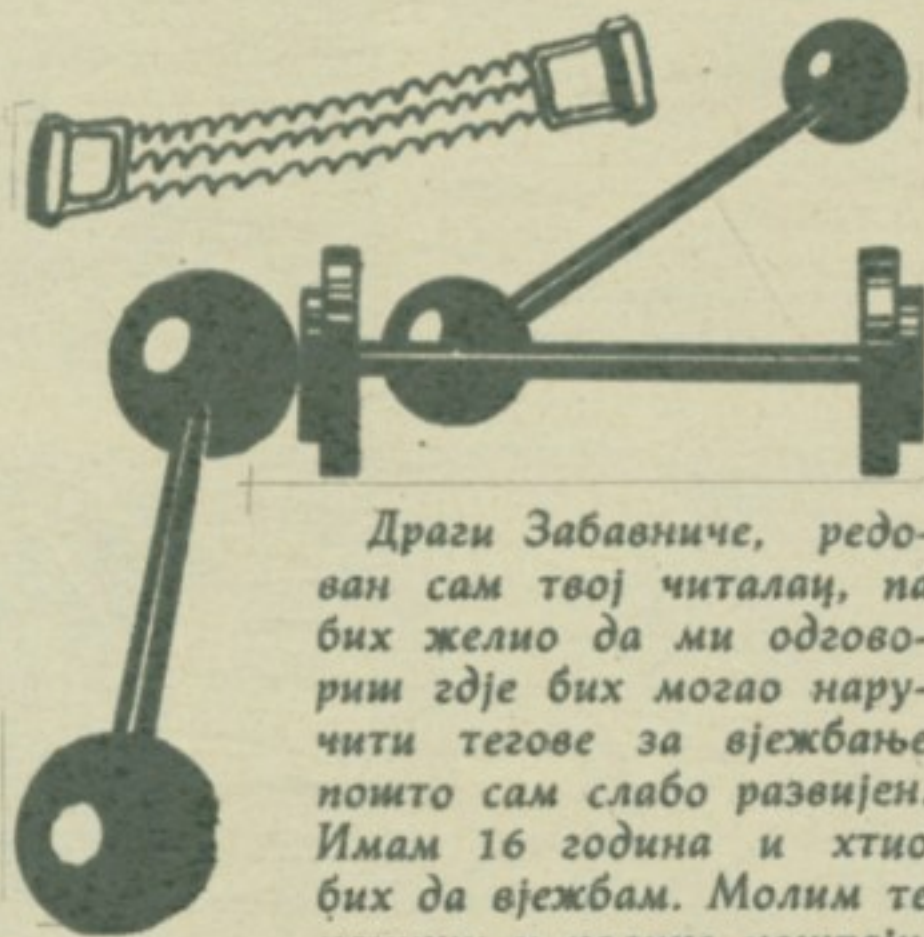
треба скидати и поново облачити због часова физичког.



Није тачно. Хулахоп је подједнако добар и за девојчице и дечаке. Носе га и одрасли. Скијаши, на пример, имају неку врсту хулахопа, затим и неке армије света, нарочито планинске јединице. Хулахоп је тако раширен зато што је топао и практичан. За њега има једну малу ману јер га

Кад порасту девојчице имају велики избор хулахопа већих бројева, док се за дечаке, бар код нас, производе само до величине 12 што одговара ципелама 37 и 38. Тада дечаки обично прелазе на доколенице које су исто тако добре и у истој мери и мушке и женске као и хулахопке.

ЗА МИШИЋЕ



Драги Забавниче, редован сам твој читалац, па бих желео да ми одговорим где бих могао наручити тегове за вежбање пошто сам слабо развијен. Имам 16 година и хтио бих да вежбам. Молим те напиши и колико коштају. Слободан Јурић, Ул. Брате Саватиновића, Брчко.

У продавницама Словенијаспорта, које постоје у свим већим местима

Југославије, могу се купити све врсте тегова за развијање мишића:

1 кг — по цени од	21,40 н. д.
2 "	36,30 "
3 "	50,80 "
4 "	61,70 "
5 "	72,55 "
6 "	72,55 "
8 "	79,00 "
9 "	120,95 "

Тегове можеш купити директно у продавници што је боље и једноставније а ако их нема у Брчком можеш их поручити и поштом од предузећа Словенијаспорт, 11000 Београд, Трг Маркса и Енгелса 2—4.

О томе како је најбоље вежбати да би се тело лепо и складно развило можеш наћи све што те интересује у књизи спортског новинара М. Чабрића „Снага и лепота тела“, по цени од 6 н. д. Продаје је Спортска књига, Ул. Македонска 19. И њу можеш наручити и поузећем и платити поштару кад ти је донесе.

Будите детектив...

Решење загонетке

ПОНОЋ ЈЕ, ДОКТОРЕ ЕРНСТ!

Убица је Волф. Када је подигао цев с пода да би је додао Хербигеру, на рукама је имао гумене рукавице, те није могао да остави отиске прстију! Према томе, оставио их је раније, кад је напао доктора Ернста.



СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ ПРОДАВНИКЕ

НЈЕГОШЕВА 5

М.ТОЛБУХИНА 25

29. NOVEMBRA 91

ДЕЧЈЕ ОБУКЕ

КОЗАЧИНСКОГ 3

КРАЈА МИЛУТИНА 26

Antilop • БЕОГРАД

